

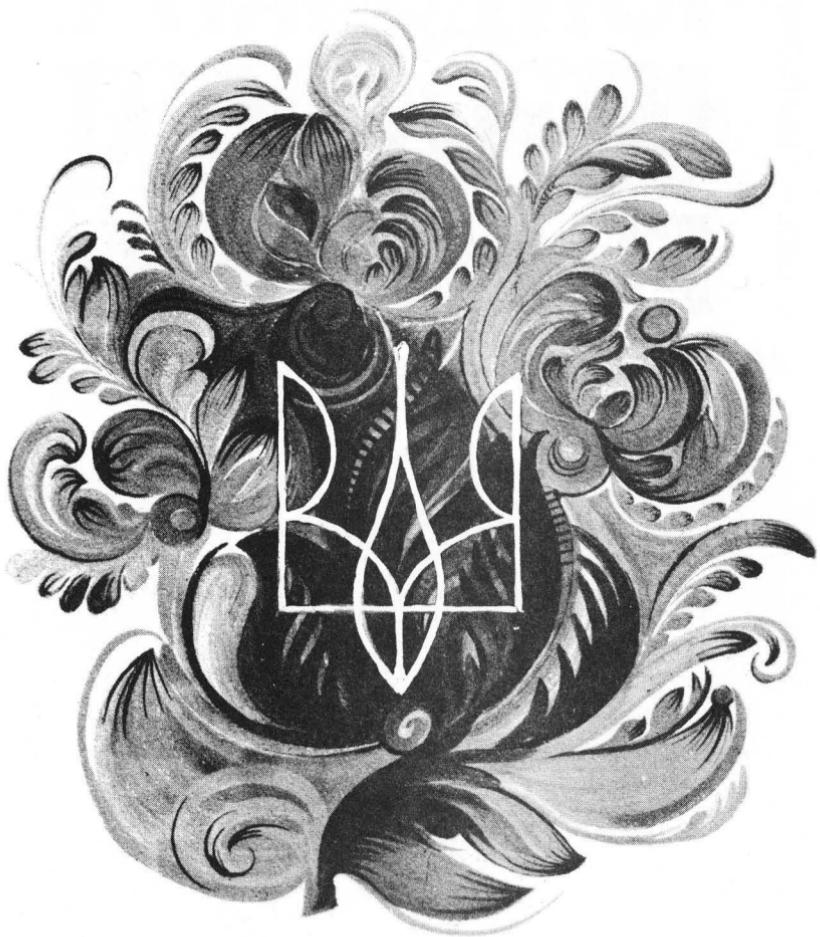

З НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТИ ВОЛИНІ

УПОРЯДКУВАВ
**ПИЛІП
ШАЙДА**

СТОП'ЯТДЕСЯТ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ
diasporiana.org.ua

ТА ТИСЯЧА ПРИПОВІДОК

PUBLICATIONS VOLHYNIAN
BIBLIOGRAPHIC CENTER NO.14.

VOLHYNIAN FOLKLORE

ONE HUNDRED FIFTY SONGS AND
THOUSAND PROVERBS

COMPILED AND EDITED BY

PHILIP SHAYDA

З НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТИ ВОЛИНІ

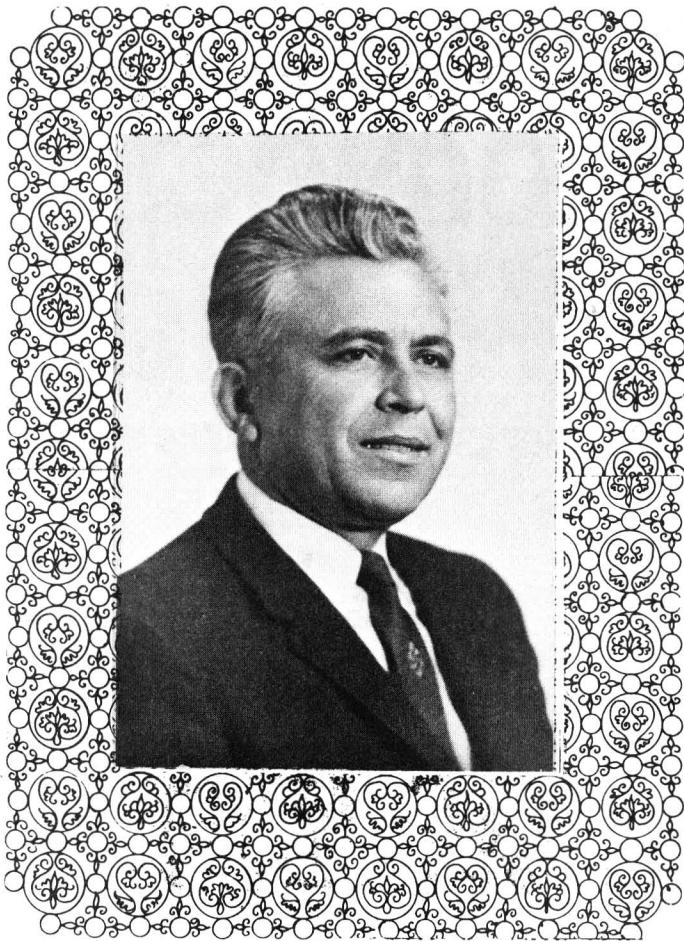
УПОРЯДКУВАВ
ПИЛІП
ШАЙДА

СТОП'ЯТДЕСЯТ УКРАЇНСЬКІХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

ТОВАРИСТВО "ВОЛИНЬ" В ТОРООНТІ
ST.PAUL, MINNESOTA
1978

ТА ТИСЯЧА ПРИПОВІДОК

Gunnar Wallén

Передмова

В 1973 р. автор цього випуску опублікував "Віки говорять" збірка приповідок, що їх нараховано одну тисячу, а наявне видання вже містить приповідки й пісні, як сам автор признається, ніде не записані, а вірніше, мабуть, відмінні варіянти їх. Це показує, що автор росте, бо виступає вже під спільним заголовком з двома жанрами народної творчості.

Усну народну творчість назвав "фолклором", як ось: обряди, пісні, думи, казки, приказки тощо, - англієць Томас Вільям у 1841 р. він перший звернув увагу на цю духовну ділянку культури народу. В основному вивчає окрема наука фолклористика, що звертає увагу тільки на усну творчість нижчих шарів цивілізованого народу, а в порівняльних студіях послуговується етнографією студіями вірування й господарського життя примітивних народів.

Справедливість вимагає сказати, що фолклор у нас належно недоцінюється, хоча ми його здобутками послуговуємося щодня, іноді тужимо за ним: ми його запам'ятали чимало з часу нашого дитинства, він є у нас і з нами, але він не сповна записаний і впорядкований, бо мовляв-це "забобони" народу.

Західні народи свій фолклор вкладали у збірники з кінцем XIX ст. а ми українці, в цім часі щойно почали його записувати. Тому наша усна народна творчість не зайняла належного місця поруч чужих фолклорних збірників.

А сусіди чимало наших кращих зразків перели-
чували на свій лад та присвоїли собі.

Старі перекази мають великий вплив на ви-
щі творчі верстви даного народу, а з другого
боку їх духовна творчість просякає в гущу то-
гож народу й впливає на появу нових фолькльо-
рних творів.

Їх творять невідомі нам особи, що перебу-
вають в середовищі даного суспільства. Іноді
приказка, зложена з десятка слів, складена кі-
лькома людьми, що себе вони зовсім не знають.

Таким чином усна словесність - це збірна тво-
рчість людей роз'єднаних часом і територією
і тому з різними специфічними додатками, за-
лежно від місцевості і заняття. Звідси ми
маємо т.зв. ріжні "варіянти"/відмінності/,
осіб - творців фольклору. Нам часто тяжко від-
чути образовість старих напр., приповідок, то-
му нижче наведемо нам добре пам'ятні, що від-
ображають дійсність часу. Але їх автори нам
зовсім не знані. Ось напр. яскраві зразки.

"На хаті серп і молот, а в хаті смерть і го-
лод".

"Кремлівська звізда - забрала й квочку з гні-
зда".

"Ні корови, ні свині - зате Сталін на стіні".
Отже, її політичні умовини впливають на те, що
автори зовсім не признаються до своєї "твор-
чості духа часу". В наведених приповідках
відображена економічна й політична дійсність
тридцятих років нашого століття. В кожній з
тих приказок є свій сенс і глибока правда.

Фольклорні традиції є одночасно нашим ду-
ховим скарбом нації, по суті, невичарпане дже-
рело різноманітних сюжетів. Невипадково Макс-
сим Рильський писав:

"Було давно, давно обох немає, -
А в пісні збереглись для поколінь

І свист отої що милю викликає,
І дрібен дощ, і ніч, і сірий кінь".

Так, обох давно вже немає, вони нам зовсім не-відомі, але про них нам переказує пісня про той свист, "що милю викликає". Цього в тім часі ніхто не записав, нам переказали, іноді цей переказ доходив до нас віками і довгими поколіннями, як автор був заголовив перший свій випуск - "Віки говорять". Віки та покоління це неназвані автори народної творчості. Вони колись творили і передали нам про щоденне, про те що бачили, часто самі переживали. Звідси записи, студії, компонування нових форм є цінним вкладом до культури народу взагалі.

Наявна праця Пилипа Шайди не є якоюсь заокругленою цілістю, це-частка нескінчененої цілості, вибране по розвіяніх листках своїх і чужих і знову покладене літерами на папір, щоб нам усім пригадати: збираймо перлини нашої усної народної творчості, пов'язуймо сучасне з минулим, бо це одиноке, що луčить нас з усім народом.

Народна усна творчість своїм внутрішнім змістом, своїм світосприйманням поодиноких явищ є власне цементом, що почерез віки і покоління з'єднує нас в одне велике-Націю.

Максим Бойко

ЗБИРАЮЧИ ПЕРЛИНИ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТИ

Слово від Упорядника

Це зібрання має свою метою звести в одне ціле тут-то-там розорошені приповідки, пісні та інші форми народної творчості безіменних авторів, що творили їх в гущі народу протягом віків.

В Україні народна творчість, або коротко називаючи фольклор має куди глибше значення ніж у інших народів, бо протягом віків він був поважним заборолом, яким наш народ обстоював своє існування на прадідівській землі. Був час у ХІІІ ст., коли вищі українські роди відступили від рідного народу й пристали до чужих, цей сірий народ залишився при своїй вірі, церкві та звичаях і в щоденному житті практикував їх. Був час що ми підовпливом "новаторства" називали традиції й звичаї забобонами, але сьогодні прийшла переоцінка наших поглядів. Правда, надмірний консерватизм у чомусь спиняє поступ.

Сучасна влада в Україні все що не може собі присвоїти-забороняє, нищить руйнує історичні пам'ятки, замикає церкви і монастири, палить архіви, а народну творчість називає темнотою. Через заборону церковних практик, починають занепадати традиції, а з ними і звичаї. Правда, окремі автори в Україні публікують збірки народної творчості але виминають все, що нагадує про Бога державу, патріотизм та емоційні заклики до зброй та все те, що нагадує, що "ворог й собака все віра однака".

В цім зібрані читач знайде веснянки, обжинкові, любовні, весільні, жартівливі, та партізанські пісні. Кожна подія в житті нашого народу була оспівана та супроваджалася звичасними формами, часто неповторними у сусідніх місцевостях. В пісню вкладалося душевне чуттяожної людини по своєму у всенародній гармонії звичаєвого патосу. Часто пісні підсилювали відвагу, спонукували до геройства як, напр. стрічка з нашої останньої веснини:

З піснею на устах,
Ми йдем до бою -
Ми згинемо в боротьбі,
Або здобудемо волю!

Мої молодечі роки проходили при широкому шляхові з Кремянця до Вишнівця - в Гораниці. В трикутнику: Кремянець-Вишнівець-Почаїв, куток переказів, легенд, а в тім занедбані скарби з глибини сивих віків, що несли з собою горе сподівання на краще та кріпили надії під тягарями долі. В моїй молодій пам'яті багато закарбувалося, побуту с. Горанки, з цього вже багато забулося, найцінніше ще збереглося, що я його рішив покласти літерами на папір, як мій вклад у скарбницю наших звичаїв.

В 1973 р. була видана фотостатом моя збірка приповідок "Віки говорять", яка значно поглибила мій інтерес до народної творчості. Підовпливом цього почав призбируватися новий матеріял. Шляхом переписки я одержав десятки зразків і варіантів пісень. Все це відсвіжило мою пам'ть, додавши до цього власну працю і гроша у висліді з'явилось це видання.

Звдячністю згадую імена, що служили мені по-
радами, матеріалами, та ділилися зо мною сво-
їм досвідом. До них належать: др. М. Бойко,
інж. Лев Биковський, Євгенія Коцюба, Сротеїда
Миронюк, Василь Панчук, Денис Волинець,
Анатоль Кушнір, Оля Кушнір, Михайло Мірза,
Михайло Січ, та Олександер Канюка.

Булоб гріхом незгадати дружини Софії за до-
помогу в моїй скромній праці.

Окремо подяка Управі Товариства "Волинь"
в Торонті за підкріплення моєї праці авто-
ритетом видавця, та Осередкові Бібліографії
Волині у Блумінгтоні, Індіяна за включення
цієї праці в серію видань з його черговим
числом.

Буду вдячний за ширі зауваги як також
за всякі матеріали з фолклористики Волині.

Сант Паул, Мінн.

Пилип Шайда

1978.

Упорядник

Нафодні пісні

Як умру я мила...

Як умру я мила,
А ти будеш жива,
Пам'ятай же мила
Де моя могила.
Моя могила
Край синього моря,
Де велась між нами
Тихая розмова.
Прийдеш на могилу,
Не ступай ногами.
Бо вороги скажуть,
Щось було між нами.
Прийдеш на могилу,
Не сип же землею.
Бо сама ж ти знаєш,
Як тяжко під нею.

Дарувала Катерина...

Дарувала Катерина,
Козакам левади.
Косіть сіно ловіть рибу,
Та спрavляйте жупани.
Не косили хлопці сіна,
Не спрavляли жупани-
Заробили собі хлопці
Та й на нові кайдани.

Ой, піду я лугом, лугом...

Ой, піду я лугом, лугом,
Де мій милиці оре плугом.
Понесу ж я йому їсти,
Чи не скаже мені сісти.

Понесу я йому пити,
Чи не стане говорити.
Він наївся і напився,
Ше й на ріллю похилився.

Чому лежиш, чом не ореш?
Чом до мене не говориш?
А я лежу та й думаю,
Шо погану жінку маю.

Та не брав ти мене вночі,
Не вилізли тобі очі.
Брав ти мене в день біленький,
Зібрає ввесь свій рід-рідненький.

А як була темна нічка,
То горіла ясна свічка.
Було б другу засвітити,
Та й на мене подивитись.

Який тобі дідько винен,
Шо ти гарний чорнобривий.
А я руда вродилася,
Чорнявому судилася.

Ой коли б я знала...

Ой, коли б я знала,
Що буду вмирати.
Каза б я собі,
Явора зрубати.
Казала б я собі
Явора зрубати,
Явора зрубати-
Трумно збудувати.
Стояло те трумно
Двадцять чотири роки,
А на двадцять п'ятий
Стало промовляти:
А на двадцять п'ятий
Стало промомляти:
—Ой доки ж я буду
Порожнє стояти?
Положила б я батька,—
За батька гріх буде.
Положила б я матку—
Порядку не буде.
Положила б я брата,—
В брата нова хата.
В брата нова хата—
Велика утрата.
Положила б я сестру,—
В сестри малі діти.
В сестри малі діти,
Нікому глядіти.

Положила б милого-
Зле буде без нього.
Лягла б я самая,-
Дитина малая.
-Лягай мила сама,
Якось воно буде-
Маленьке дитя
Вигодують люди.
-Ой ляжу, я ляжу
І буду дивитись,
Як буде мій милицій
За мною журитись.
Милицій замурився,
Зараз підголився,
Коб забрали тіло
То зараз женився б.

За горою високою...

За горою високою,
Вітер машерус.
Нехай мене такий, сякий,
Вличко не цілус.
Нехай мене поцілус,
Високий тоненъкий.
В нього личко, як яблучко,
А сам молоденький.

Дала мені мати...

Дала мені мати,
Козу з козенятами,-
А щоб же я не ходила 2р.
По селі з горнятами.

А я тую кізоньку
Цяпала цяпала,-
Я від свого миленського 2р.
Сметаночку прятала.

Еїда за бідою...

Еїда за бідою,
Журба за журбою.
Дала мене мати,
Заміж молодою.
Дала мене мати
Заміж молодою,
Ой Боже, мій Боже,
Шо буде зімною?
Дротяна нагайка,
Зкінця шовком шита-
Пішла за нелюба-
На день сім раз бита.

Приймак.

Ой вишенъки, черешеньки,
Ягідок немає.
Хто в приймаках не буває,
Той горя не знає.
А був собі чоловік,
І мав собі дівку.
Ой вона ж така була,
Як з клоччя куділка.
Пішов він по селу,
Та й зятя шукати.
Знайшов зятя він собі,
Та став же приймати.
Орав приймак, орав приймак,
На шлях поглядає.
А всі жінки обід несуть,
Його дідько має.
Орав приймак, орав приймак,
Виорав загоню,
Випрягає сиві воли,
Сам їде додому.
Їде він додомоньку,
Та й на віз скилився.
Сусідська дівка каже,
Що приймак напився.
Бодай воли поздихали,
Ярма погоріли.
Як же мені, молодому,
"Пиймаки" доїли.
Їде він додомоньку,
Та на дудку свище.
Ховай, доню, хліб пироги,
Бо йде приймачище.

Не гляди но, приймачино,
Ти ложки нової.
А шукай же попід лави,
Якої старої.
Не гляди но, приймачино,
Ти хліба м'якого.
А шукай же поза піччю
Якого сухого.
Приймачина молодчина,
Все то добре знає.
Тільки все те лихо
Та на вус мотає.
Одного ж він разу,
Штани натягає.
Його теща кричить,
Та ще добре лас.
Приймачина молодчина,
Виходить із хати.
Дивиться по подвір'ю,
Де б буква узяти.
Приходить він до хати,
Та став частувати.
-Ти проклята теща,
Скоріш втікай з хати!
. А проклята теща,
Тікала без шибку.
А на тую шибку,
Та й роздерла литку.
Ой піди, моя доню,
Дай старостам знати.
Нехай прийде староста
Те діло рішати.
А як прийшов староста
Те діло рішати.
Сто знай же, стара суко,
Як зятя приймати!

Були в мене поля...

Були в мене поля,
Були синожаття-
Були в мене сестри,
Були рідні браття.
Сестро моя, сестро,
Чого ж марна стала-
Чи сина женила,
Чи дочку віддала?
Сина оженила
Лихая година:
Дала замуж дочку-
В чужу стороночку.
Дала замуж дочку
В чужу стороночку-
Хто ж мені на старість
Випере сорочку?
Хто ж мені на старість
Випере сорочку,
Хто ж мені постелить
Білу постілочку?
Як дочка стелила,
Легенько стрясала,
Щоб моя матінка
Здоровенька встала.
Невістка стелила-
Тяженсько зідхнула-
Щоб моя свекруха
Навіки заснула.

Як була в своєї мами...

Як була в своєї мами,
Було в мене біле личко- 2р.
Все рум'яне.

Як я пішла на милого руки-
Завелися кучероньки,
Як бобові струки. 2р.

Як бобові, так фвсолі-
Треба мені журитися,
Хліба солі. 2р.

Хліба солі, ложки миски-
Не відходить рік від року 2р.
Від колиски.

Рік від року, ніч від ночі,
Виплакала біле личко- 2р.
Чорні очі.

Ой у полі криниченька...

Ой у полі криниченька,
Кругом неї травиченька.
Там козак коня пасе
А дівчина воду бере.
Ой козаче, козаченьку -
Сватай мене молоденьку.
-Як же тебе та сватати
Як у тебе є два брати?
Зчаруй, дівко, брата свого-
Будеш мати мене молодого.
-Як же його чарувати
Як я чароньків не знаю?
-Ой у лісі при долині
Ой там висить три гадині.
Вітер віс, сонце пече,
А гадині з рота тече.
Візьми дівча ту коновку,
Та набери того соку
І звари його в пиві, в меді,
І дай братові як приїде.
Брат з війни з радошами,
А сестронька з чароньками.
Ой на, брате, того пива,
Бо я його сама пила.
Як брат пива та й напився,
Скоро з коня повалився.
Ой козаче, козаченьку,
Сватай мене молоденьку.
Зчарувалась брата свого-
То зчаруєш мене молодого!
А ні брата, ні козака,
Пішла дівка за жебрака
Що випросить хліба торбу.
То він її та б'є в морду.
-О то тобі та заплата
Що струїла свого брата.

А вже третій вечір.

А вже третій вечір,
Як Горпину бачив.
Ходжу коло хати,
Її невидати.
Вийди, Горпино
Вийди кохана,
Вийди серденько мое!
Сів-ісь коло мене
Тяженько зідхасш,
Либонь ти мене
Зрадливо кохаєш.
Не кохай мене зрадливо,
Іди до другої щасливо.
А тепер ти кажеш,
Шо зоренъка ясна.
А потім ти скажеш:
Доленько нещасна!
Батько не скаже, -
То брат твій.
А де, дівко, посаг твій
Батько не скаже, то сестра,
Шо ж ти нам посагу принесла.
А мені посагу твого не треба,
Дасть мені той посаг,
Сам Господь з неба.
Ти в мене посаг сама,
Як зіронька ясна.

А мій батько як цвіт...

А мій батько як цвіт
Зав'язав мені світ.
Моя мати як зоря -
Рано замуж віддала.

У далеку сторону
Між велику сім'ю.
А я молода
По водицю пішла,

По водицю пішла,
Криниченьки не знайшла.
Повнес відеречко
Сліз своїх принесла.

А приходжу я у сіни-
Щось там в хаті гомонить.
Щось там в хаті гомонить,
Мати сина сварить.

Чом горілки не п'єш?
Чому жінки не б'єш.
Чом горілки не п'єш?
Чому жінки не б'єш.

За що її, мамо, бить -
Вона вміє все робить.
І пошиє, помережить
І зо мною спати ляже.

Ой у полі береза стояла.

Ой у полі береза стояла,
На березі зозуля кувала.
Питається зозуля берези-
Чого смутна, чом невесела?

Як же мені веселою бути:
Підо мною стояли рекрути.
Підо мною рекрути стояли,
Шабельками гілляки рубали.

Як приїхав козаченько з поля
Та прив'язав коня до явора.
Та прив'язав коня до явора,
А сам усів коло свого коня.

Коли б мені неділеньки діждати,
До милої старостів послати.
Ой пошлю я старостоньків в хату
А сам піду під вікно слухати.

А дівчина по світлонці ходить
До матінки тихенько говорить.
Мати ж, мати-порадниця в хаті-
Порадь мені що людям сказати.

Ой чи мені лягати вмирати,
Ніж з нелюбом на ручник ставати.
Ліпше дою лягати вмирати,
Як з нелюбом на ручник ставати.

Гуде вітер вельми в полі...

Гуде вітер вельми в полі,
Похиляє жито.
Молодого козаченька,
При дорозі вбито.

Гуде вітер в чорну хмару,
Жене із півночі.
Козакові орли хижі,
Випивають очі.

Гуде вітер, стогне-плачє,
Похиляє лози.
Ломить руки дівчинонька,
Проливає сліззи.

Гуде вітер, плачуть квіти:
-Ой мамо, ой леле.
Зашо доля, злая доля.
Болото нам стеле?

І стинає як косою,
Стинає, стинає.
Тільки хмара, тільки чорна,
Схилившиесь ридас.

Лети, моя думо...

Лети, моя думо,
В вечірню годину
Далеко, далеко від сіл.
Лети, моя думо,
У тую хатину -
Де слухав казок я, топіль.
У тій там хатині
Кохана дівчина -
Ще може живе, поклонись!
Скажи ти їй слово,
Болюче мов рана -
Що я вже не той,
Що колись.
Що тихий мій погляд,
І гасне мій голос,
Що скиби зорали чоло:
Шо з волі, неволі
Сивіс мій волос,
І терня у серці вросло.
Скажи ти їй думо, -
Хай душу зворушить,
А серцю хай скаже:
Корись!
Хай дармо не б'ється,
Хай марно не тужить,
Бо я вже не той, що колись.

В Берестечку, на риночку...

В Берестечку, на риночку
Сталася новина:
Зчарувала дівчинонька
Вдовиного сина.
А як мала чарувати,
Кликала до хати:
Прийди, прийди, козаченьку,
"Шось маю сказати"!
Ой приходить він до хати,
Стоїть кружка пива.
"Випий, випий, козаченьку,
Бо я вже випила."
Випив він одную,
Випив ще другую.
Ой приходить він додому,
На стіл похилився,
Питається його мати -
-Чого замурився?
Ой був же я моя мамцю,
"В багатої дочки
Дала мені напитися
З медом горілочки."

Дала мене мати...

Дала мене мати
Далеко від себе,
Та сказала приїхати
За сім літ до себе.
А я молоден'ка
Того не стерпіла,
Кинулася зозулею -
У рік прилетіла.
Сіла на калині
Та стала кувати -
Шо аж стали калинові
Луги розлягатись.
Вийшла мати з хати
Зозулі слухати -
Нагадала рідну дочку
Та її стала плакати.
- Десь моя дитина
У вік пропадає:
Ні я в неї-вона в мене
В гостях не буває.
Вийдіть, сини, з хати
Зозулі слухати -
А як ваша рідна сестра,
То просіть до хати.
Вийшли сини з хати
Зозулі слухати
А як наша рідна сестра,
То просим до хати!
А як рідна сестра,
То просим до хати -
Як сива я зозулен'ка,
Лети в гай кувати!
Бодай тобі, брате,
Так тяжко конати
Як же мені молоден'кій
В тім гаю кувати.

Мати ж моя мати...

Мати ж моя мати -
Шось маю сказати:
Вже літа проходять,-
Я ще нежонатий.

Сй на тобі сину,
Червінця золотого
Купи собі, сину,
Коня вороного.

Купи собі, сину,
Коня вороного-
Постав у стасні
Розмовляй до нього.

Кінь сіна наївся
Та води напився,
Козака питас:
Чого зажурився.

Бодай тобі, мати
Цього не казати -
Мені молодому
З конем розмовляти.

Світи місяць нічку.

Світи місяць нічку,
Нех перейду річку.
Світи місяць нічку 2р.
Нех перейду річку,
До дівчини на всю нічку.
Чобіт не замочу
Чобіт не замочу,
Нех люди не знають 2р.
Нех люди не бачуть,
До котрої я ходжу.
А прийшов я в сіни,
Вечеряти сіли.
А моя миленька, 2р.
Голубка сивенька,
Вечеряти не сідає.
А прийшов до хати,
Полягали спати.
А моя миленька, 2р.
Голубка сивенька,
Та спатоньки не лягає.
Дрібні листи пише,
Дитину колише.
Дрібні листи пише, 2р.
Дитину колише,
З буйним вітром розмовляє.
Повій же, вітроньку,
Згори в долиноньку.
Повій же, вітроньку, 2р.
Згори в долиноньку
Все на мою головоньку.
Постілька біленька,
Дитина маленька.
Постілька біленька 2р.
Дитина маленька,
Сама гарна молоденька.

Позволь мені мати, криницю копати.

Позволь мені мати, криницю копати,
Чи неприйдуть дівчата води з неї брати.
Дівчата приходять води набирати,
А мей дівчини не пускає мати.

Позволь мені мати, церкву збудувати,
Чи неприйдуть дівчата, Бога прославляти.
Дівчата приходять, Бога прославляють,
А мей дівчини не пускає мати.

Позволь мені мати, на лавці лежати,
Чи неприйдуть дівчата мене відвідати.
Дівчата приходять мене відвідати,
А мей дівчини не пускає мати.

Яка ж ти матінко, яка ж ти не вірна,
Понесли хоругви, на його подвіра.
Іди моя доню, іди небарися,
На першім порозі, стань перехристися.

А тая дівчина тай свій розум мала
Прийшла до світлоночки, тай поцілувала.
Тії білі ніжки до мене ходили,
Тії білі ручки подарки носили.

Тії білі уста, мене цілували
Тії чорні брови, до мене моргали.
Козак пробудився, за шию вчепився,
Давай мати шубу, поїдем до шлюбу.

А вже тая слава, по всім світу стала,
Що молода дівчина, з мершим шлюб узяла.

Ой у лузі калина стояла.

Ой у лузі калина стояла-
Там дівчина козаків чаувала.
А одному нічого не шкодить-
Він до неї щовечора ходить.

Ой, дівчино, рум'яне личенько,
Збуди мене в неділлю раненько:
А дівчина з радошів заснула-
Козака збудити забула.

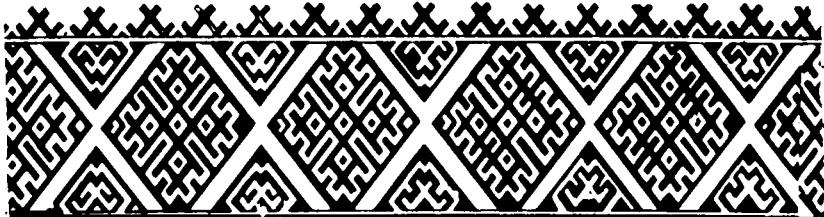
Пробудився козак молоденський,
Як заглянув в вікно-день біленський.
Ой, дівчино-що ж ти наробила?
Що ти мене рано не збудила.

Через твою, дівчино, запаску
Утратив я у Гетьмана ласку.
Через твої, дівчино, кари очі-
Мене Гетьман засрілити хоче.

Рано сонце сходить.

Рано сонце сходить,
А ввечір заходить.
Козак до дівчини, 2р.
Щовечора ходить.
Козаче, Козаче,
Не ходи до мене-
Ти богач я бідна- 2р.
Не візьмеш ти мене.
Візьму чи не візьму,-
То хоч находитуся.
З тобою, дівчино, 2р.
Хоч наговорюся.
Як Соловей в гаю,
Пташина в ліщині.
То ж то, мамцю, тяжко 2р.
То ж то, мамцю, важко
Молодій дівчині.

Любовні пісні

Ой Боже, як видно...

Ой Боже, ой Боже, як видно
Пора уже сонцю зайти.
Як тяжко нелюба любити -
Ой лучче було б умерти.

Не милі мені його речі,
Не милі мені ті слова -
Сиджу, а серденько каже:
Пора вже додому, пора.

Сиджу з ним, а серденько каже,
А думки бринять в голові:
Ой може б я з ким покохалась,
З тобою не кохатись мені.

Бо ти себе ціниш маєтком,
А я не цінююся одна -
Як бачиш, козаче, не плачу,
Но в мене маєтку нема.

Чи ти будеш дівчинонько...

Чи ти будеш дівчинонько
За мною тужити:
Як я сяду ти й поїду -
З ким ти будеш жити?

Ой не буду, козаченьку,
Не буду не буду -
Ти за гору не зайдеш, -
За тебе забуду.

Ой виїхав козаченько
За нові ворота -
Не береться дівчиноньці
Ні сон, ні робота.

Ой виїхав козаченько
За великі піски -
Обілляли дівчиноньку
Дрібненській слізки.

Ой вернися, козаченьку,
Бо мати вмирає:
Не вернуся, забарюся -
Нехай спочиває.

Ой вернися, козаченьку,
Бо батько вмирає:
Не вернуся, забарюся -
Нехай спочиває.

Ой вернися, козаченьку,
Бо мила вмирає:
Буду бити, коня гнати -
Шоб живу застати.

Як приїхав козаченько,
В глибоку долину.
Столярики, малярики,
Роблять домовину.

Ой для кого ж столярики,
Тая домовина?
То для теї дівчиноньки,
Шо з козаком жила.

Як приїхав козаченько
Під нове віконце -
Дівча лежить, свіча горить,
Як яснєс сонце.

Ти казала, дівчинонько,
Не будеш тужити -
Ти мусіла через мене
Рученьки зложити.

Скажи-нашо тебе я полюбила...

Скажи-нашо тебе я полюбила,
Скажи-нашо я вірила тобі?
Якби не ти, сумна б я не ходила -
Ні день, ні ніч не думала б собі.

Коли б ти зناєш журбу мою і муку,
Коли б ти знати, що я пережила.
Не раз, не два зняла до Бога руки,
І щастя долю я свою кляла...

Кляла тебе і свої кари очі,
Нащо так рано-рано розцвілисъ.
Не раз, не два себе я проклинала -
До чого ви дівчину довели.

Прийде пора і гай зазеленісъ,
І милий друг далеко відійде.
І головонька з гора посивісъ,
І жаль з очей на віки пропаде.

Тоді, тоді серденъко ти згадаш,
Як мене не буде вже в живих.
Із лисъцячок барвінку і шальвії,
Зплетеш вінок на хрест повісиш ти.

Пізналисъ ми в каварні.

Пізналисъ ми в каварні -
Ти на срипці грав:
Мрію мрій свою співав
І грав так дуже гарно.

Заграй мені пісню без слів,
Заграй цю мрію мрій!
А серденъко вмліває -
Пройшли чудові дні.

Прийшла вкінці розлука -
Я бачу ніби в сні:
Скінчиласъ наша мука,
Вернулись милі дні.

Заграй мені останній раз -
Тебе навік я трачу.
Вже доля розлучила нас -
Тебе я не побачу.

Половина садів цвіте.

Половина садів цвіте
Половина в'яне.
Перше ходив щовечора, - 2р.
Тепер не загляне.

Перше ходив щовечора
Крутими горами.
А тепер ти покидаєш 2р.
Поміж ворогами.

Як що ти знав, козаченьку,
Шо маєш вороги.
Було мене не спиняти 2р.
Посеред дороги.

Поломились панам плуги,
Поломились ярма.
Сй заплати, дівчинонько, 2р.
Шо я ходив дармо.

А я тобі, козаченьку,
Разом заплатила.
Цілував ти біле личко - 2р.
Я не боронила.

Ой ти, дубе кучерявий...

Ой ти, дубе кучерявий,
Поламаний верше,
Чом до мене так не ходиш-
Як ти ходив перше?

Чом до мене так не ходиш,
Як ти ходив зразу,
Як ти мене цілував
Коло перелазу?

Як ти мене цілував,
На свій розум зводив,
Як ти мене щовечора
Додому проводив?

Привів мене молодую,
Привів аж додому
Наздоптав мене русявий
На праву ногу.

А я того русявого
На очі не бачу -
Через того чорнявого
Літа свої трачу.

Цвіте терен, цвіте терен...

Цвіте терен, цвіте терен
Він коріння має.
Хто любови не розуміє
Той горя не знає.

А я молоденька,
Горя я зазнала.
Вечероньки не доїла,
Нічки не доспала.

Ой сяду я край віконця,
Дивлюся в віконце.
Шей оченьки не дрімали,
А вже сходить сонце.

Очі ж мої, очі ж мої
Шо ж ви думаєте?
Цілу нічку на розмові,
А в день дрімаєте.

Хоч дрімаєте, не дрімайте-
Не будете спати:
Десь поїхав мій миленький,
Крашої шукати.

Нехай їде, нехай їде
Нех він не вернеться.
Хай Бог йому не дасть щастя
Де він повернеться.

Козаче, козаче, твоя мати знає.

Козаче, козаче, твоя мати знає,
До твого серденька кращую шукає.
Ой нехай шукає, і буде шукати,
Бо я йду на цвинтар могилу копати.
Копай же могилу, копай широченьку,
Щоб ми полягали обос, серденько.
Копай же могилу, та стань відпочати,
Бо я йду додому гарно ся вбираю,
А прийшла додому, гарно ся вбираю,
Українську ленту до боку чіпляю.
Українську ленту до боку вчепила
Оставайся, мамцю, здорова і жива.
Оставайся, мамцю, жива і здорова
Бо мене чекає до смертнього гроба.
Вийшла стара мати, рученьки зломила:
—Доню моя, доню, ти ще не нажилася!
А ви мої мамо, ви за мене дбайте,
На моїй могилі пам'ятник поставте.
Хто буде їхати, той буде читати—
Де двох кохається, щоб не розлучати.
Їде козаченько та став же, читає
Де двох кохалося, тепер спочиває.

В неділю раненько...

В неділю раненько,
Цвіла рожа біленько.
Чого ти так сумуєш,
Дівчино молоденька?
Твій милий в війську служить,
Нічого він не знає.
Що його люба дівчина,
До шлюбу ся збирає.
А прийшла до церковці,
На рушничок ступила.
Не той, не той козаченько,
Що я його любила.
Козак з війська вертає,
З дівчиною здібасе.
З правої ручки вітає,
І з нею розмовляє.
Дівчино, дівчинонько,
Де ти ж слово поділа?
А як я їхав до війська,
То ти три рази зомліла.
Козаче, соколю -
Візьми мене з собою.
Я буду жити з тобою
А ти будеш зі мною.
Дівчино, дівчинонько,
Добре, що ти сказала.
Ой з тим же з тим будеш жити,
Кому ти присягалась.
Ой вийду я в садочок,
Терном поколишу.
Що я така молоденька,
Не маю з ким в світі жити.

Ой не буде тої правди.

Ой не буде тої правди,
Щоб твоєю я була.
Ти багатий, а я бідна,
Та ще кругла сирота.

В тебе двори як обори,
В мене хатоньки нема.
В тебе батько, в тебе мати,
Не позволять мене взяти.

-Я батенька перепрошу,
А матінку попрошу.
Позволь мені женитися,
На тій бідній сироті.

-Ой женися, мій синочку,
Но не бери сироти.
Візьми собі іншу, крашу,
Богачеву дочку.

Ой багата та проклята,
Буде всей рід проклинатъ.
А бідная щасливая,
Буде любить, шанувать.

Розкопайте тую греблю.

Розкопайте тую греблю -
Нехай собі вода іде.
Занехайте те кохання -
Нехай воно пропаде.

Як же її розкопати,
Як не можна копнути?
Як же його занехати,
Як не можна дихнути?

Сокирами, лопатами
Таки можна копнути.
Перестати, не ходити -
Таки можна забути.

Ой ви, пташки канарейки,
Вилітайте високо.
Ой сама я добре знаю,
Шо мій милицький далеко.

Ой ви, пташки канарейки,
Вилітайте више всіх.
Ой сама я добре знаю,
Шо мій милицький дальше всіх.

По садочку ходжу.

По садочку ходжу,
Та думку думаю:
І звідки мій миливий прийде?
Та думку думаю,
Де станути маю,
А серце з-під грудей ся рве.
Не рвися, серденько,
З під білої груди,
Кохатися ми більше не будем:
Любив не одну,
Любив та й покинув -
І знаю-покинеш мене.
Не покину, не покину,
Молода дівчино,
Кохатися ми будем аж довіку,
Тоді я покину,
Як ляжу в домовину,
Як ляжу до вічного сну.
Так тихо, так пусто,
Хоч сосни так густо
В діброві не чути нічого.
Не чути нічого,
Крім слова твоєого
Солодкого слова любови.
Дівчино-любиня, я вяну я, гину,
Скажи: чи ти любиш мене?
Сказала б боюся
Казала матуся,
Що з милим не підеш до раю.
Дівчино-любиня, я вяну я, гину,
Скажи: чи ти любиш мене?
Там пташка щебече,
І травка шепоче -
Не треба нам лішшого раю.

Була в мене біла рожа.

Була в мене біла рожа
Цвіла вдень, і вночі.
Полюбила козаченка -
Його карі очі.
Його карі оченята
Тільки одна зрада.
А на мому серденяті
Велика досада.
Кажуть мені добрі люди
Ту рожу зрубати.
Кажуть мені те кохання
Повік занехати.

Хмарка наступає.

Хмарка наступає
Дрібний дощик іде.
Козак до дівчини
Що вечора іде.
-Добрий вечір-каже,
Ше ручку дас.
-Добрий вечір! каже,
Ше ручку дас.
-Марусино, серце,
Пожалій мене!
Маруся не чус,
Серця не дас.
Здругими жартує,
Жалю завдає.

Одна гора високая.

Одна гора високая
А другая низька.
Одна мила далекая
А другая близька.
А я тую далекую
Людям подарую.
А до тої близенької
Та сам помандрю.
Чи тужиш так за мною,
Як я за тобою?
-Не тужу я, моя мила,
Тебе в серці маю.
Я ще таких після тебе
Десять милих маю:
Одна мила коня вела
Друга напувала.
А третя сідло несла,
Четверта сідлала.
А п'ята хуста прала
Шостая качала.
А сьомая обід варить,
Восьма наливає.
Дев'ята в хаті пряче
Десята плаче:
-Куди ідеш, виїжджаєш,
Мій мілий козаче?

До дівчини ходжу...

До дівчини ходжу
Дівчину люблю -
Сам я добре знаю,
Її не візьму.

Батенько свариться,
Мити не велить,
Не бачу дівчини -
Серденько болить.

Вийшов за ворота -
Дівчина стоїть.
Сказав "добрий вечір,"
Дівчина мовчить.

-Ти мені не кажи -
Ео ти вже не мій,
До другої ходиш,
Віддай хусточку мені!

Я тобі не оддам,
Бо в тебе не брав,-
Буду пам'ятати,
Шо тебе кохав.

Як я був хлопець молодий.

Як я був хлопець молодий,
Не знав я, що то любов.
Не знав я, що то любити,
Дівчину молоду.

Одну я любив,
А другу я кохав.
А третю чорнобровую
До серця пригортав.

Четверта мене любила,
А п'ята не така.
А шоста за мною тужила
Ше й листи писала.

До сьомої піду звечора
До восьмої вночі.
Дев'яту вдень поцілую-
Десяту в півночі.

А тую одинадцяту
На спацер поведу.
А ту що тепер маю,—
До шлюбу з нею піду.

Тепер я буду знати
Як дівчат любить.
Дванадцять я полюбив—
З одною мушу жить.

Пішла заміж молодою...

Пішла заміж молодою -
Не вміла робити.
Заставив мій миленький
Фасолю садити.
Я фасолю посадила
Та й іду додому:
Заходжу я до коршомки -
П'є милив з кумою.
Кумцю ж моя, любцю моя,
Будем ся сварити:
Не псуй, не псуй коханечка-
З ким я буду жити.
Іди мила, іди мила,
Іди ти додому.
Вари, вари вечероньку
Я прийду з кумою.
Прийшла ж бо я додомоньку-
Сюди обернулась,
Сюди туда обернулась,
Вечерю зварила.
Сіла собі край віконця
Дивлюсь у віконце:
Іде милив із кумою
Як яснеє сонце.
Давай, мила, давай, мила-
Давай вечеряті.
Стели, стели білу постіль-
Сама вийди з хати.
Постіль моя, постіль біла-
Постіль пуховая:
Хто ж на тобі буде спати?
Кума молодая.

Дорогою йду.

Дорогою йду-
Пісочок в ноги коле.
Кого я люблю-
Небачу ніколи.

Дорогою йду-
Пісочок в ноги ріже.
Кого не люблю-
Перед очі лізе.

Згадай козаче
Як ми любились,
В вишневім саду
За руки водились.

Горішки рвала,
Тебе годувала.
Мед купувала
Тебе наповала.

Некарай, Боже,
Ні вогнем ні водою-
Но скарай, Боже,
Нелюбою дружиною.

Ой шоб не вміла
Ні спекти, ні зварити.
Ой шоб не вміла,
До людей говорити.

Весільні пісні

1

Було некопати під порогом ями,
Було м'я не брати, від рідної мами.
То б я була гуляла розкоші зазнала,
Тепер мушу біду знать -
Пізно лягти, рано встать,
Русу косу розчесать.
Було не копати під порогом липи,
Було м'я небрати, ти гарний Пилипе,
То б я була гуляла, розкоші зазнала.
Тепер мушу біду знать -
Пізно лягти, рано встать.

2

Ой, як тобі Ганусенько,
Не жаль буде.
Мине осінь, мине зима,
Та весна прибуде.
Будуть дівки квіти рвати,
Собі вінки плести.
Через твое подвір'ячко
Будуть вони нести.
А ти будеш без віконце,
На них виглядати.
Будуть тебе дрібні сльози
Тяжко обливати.

3

Ой, отвори, батечку новий двір,
Веземо тобі невісточку на прибір.
Ой отвори, матінко, віконце,
Веземо тобі невісточку як сонце.

4

/Як сирота, то співають так:/

Отвори, Боже ворота -
Іде до шлюбу сирота.
Їй серденько ся здригас,
Бо рідної матінки не має.

5

/До комина співають:/

Ой комине, комине,
Тебе біда не мине.
А за тую молодицю,
Вірвем тебе половицю.

6

Там то гай, там то гай,
Там то зелененький.
Там то хлопець,
Там то гарний,
Там то молоденький.
Кого люблю, кого люблю,
Того поцілую.
А я йому подушечку
Свою подарую.

7

А наш парубок, нашій дівці,
Натер маку на тарілці.
Натер маку натер проса,
Натер живіт вище носа.

8

Ой мамуню, мамусенько,
До комірки ведуть.
Ой цить, доню, не кричи,
Там медюки ладутъ.

9

Летів джміль,
Та стукнувся в стіль.
Пустив жало межи тіло,
В животі загуркотіло.

10

Ой тепер я висока,
Ой тепер я широка.
Ой тепер я рада стала,
Шо я зяття дочекалась.
/або невістки/.

11

Ой чий то парубок,
Так гарно співає.
Ой то того багача,
Шо на лірі-грає.

12

Риссю, коники, риссю,
Риссю, коники риссю.
Беземо корисю,
Корисю користочку,
Молоду невісточку.
Тобі, мати, че журитися,
Тобі, мати, веселитися.
Ні в п'єцу палити,
Ні діжки місити,
Ні хатоньки мести,
Но порядочок вести.
Рада матінка, рада,
Рада матінка, рада.
Наварила винограда,
Насипала у миску -
Частувати невістку.
А коло невістки і сина,
Бо то її родина.

13

Ой женила мене мати,
Женила, женила,
І казала тую брати,
Котора не мила.
І казала тую брати,
Тую косооку.
Одне око до криниці,
Друге до лотоків.

14

Добрий день тому,
Хто є в тім дому.
Старому малому,
І Богові святому.

15

Сокіл мати, сокіл мати,
Сокіл прилітає.
Давай, доню, принадоньку,
Нехай привикає.
Ой не той то соколонько,
Що в небі літає.
А то той же козаченъко,
Шо на дудку грас.
Яку ж йому, моя мамо,
Принадоньку дати.
Стели, доню, білу постіль
Та лягай з ним спати.
Бодай же, моя мати,
Того не діждала.
З незвінчаним козаченъком
Слатоньки лягала.

16

Ой полем, полем нежатим
Біжить теша за зятем.
Ой зяту, зяту ти мій,
На тобі коника осідланого,
Червоною китасчкою до землі.
Верни мою дочку мені.
Ой теще, теще ти моя,
Не поможе тобі хочби два,
Бо вже тепер дочка не твоя.

17

Ой випила, вихилила,
Сама себе похвалила.
Що я доброго роду,
П'ю горілочку як воду.

18

Дай, Боже добрий час,
Як у людей, так і в нас.
В щасливую годину
Звеселити всю родину,
Звеселити весь свій рід,
Батько мати наперід.

19

Приїхала до нас сваха
З дивним дивом -
З білесен'ким сиром,
З білими калачами,
З хорошими паничами.
Давай мати вечеряти,
Бо не будем ночувати
Нічен'ка темнен'ка,
Дорога далеченька.
Щоб з дороги не зблудити
Молодої не згубити.

20

Час, свате, додому -
Зіли коні солому.
Не стало коням стріхи,
Забирайте коні в міхи.

21

Ой де наша мати -
Обіцяла щось нам дати.
Горілки флящинку,
Ковбаски в мишинку.

22

На горі церковця стояла,
До неї доріженка лежала.
Туди ішла молода з ключами,
Перед нею світили свічками.
Прибувай, молода, часто до нас,
Звінчаем тебе в Божий час.

23

Перша квіточка
Молодому козакові /ім'я/
Давай мати шубу,
Поїдем до шлюбу.
Там же нам руки зв'яжуть,
Щире слово скажуть.
Білою хустиною,
З вірною дружиною.

24

Вийди мати з хати
Свого зятя вітати.
Вчора був заручений,
А тепер вже звінчаний.

25

Рубай, мати, рожу,
Знімай Матір Божу.
Давай дочці в руки,
Нехай іде до свекрухи.

26

Поїхав молодий до міста,
Привіз перчику до тіста.
Будем пташечки ліпiti,
З перчику очі робити.
Короваю мій раю,
Я тебе убираю
В червонії квіти,
Шоб любилися діти.
Ніхто не вгадає,
Шо той коровай має.
Копу ясць, дріжджів гарнець
І той коровасць.
Світи, місяченську, з раю,
До нашого короваю.
Шоб було виднесенько,
Краяти дрібнесенько.
Наш дружба коровай крас,
Золотий ніж має.
Срібну тарілочку,
Вишивану хусточку.

27

Ой глянь, Настусенъко, назад себе,
Чи не стоїть батенько коло тебе?
Нема моего батенька, не буде,
Тільки в мому серці жаль буде.
Ой грайте, музиченъки, скоренъко,
Кланяйся, Настусенъко, низенъко,
Бо вже твоє вінчання близенъко.

28

Весілля, весілля,
Та вже по весілю.
Піду я в городець,
Подякую зіллю.
Дякую ті зілля,
Що ся в тебе вбрались,
І тобі, матінко,
Шо мя годувала.
І тобі, матінко,
І вам всі дівчата.
Бо я вже віднині
Буду з дівки знята.

29

Ой гороше, гороше,
Наше сватання хороше.
Посієм гороху -
Та всюди потроху.
По горі, по долині,
Щоб було всій родині.

30

Поза сад-виноград,
Капусту садила.
Чому мене той не взяв,
Кого я любила?
А то мене той узяв,
Шо зроду не знала.
То за той перебір,
Шо перебирала.

Свати з дружбами співають до ковбаси,
а свахи відповідають співом. Коли свати
переможуть, дістають літру горілки
та нашилник ковбаси.

"Во мня вітця і сина,
Зібралася вся родина.
А ви свиню закололи,
Живіт її розпороли.
Сало м'ясо буде вам,
А ковбаси дайте нам.
Госа, госа, госаса,
А де ж наша ковбаса?
Дайте мені ковбасу,
Я до Бога понесу.
А як Бог не прийме,
То назад принесу."

/свахи відспівують:/

Як ти хочеш ковбаси,
Піди собі та й купи.
А в Крем'янці на тандиті
Будеш знати що даси.

/свати відповідають:/

Поїду до ліса,
Вирубаю палку.
А я свою сваху,
Зажену під лавку.

Лізли свати по драбині,
Та впали між свині.
Думали що їх мати, -
Давай свиню ссати.

/свати відповідають:/

Наша сваха скуча, скуча,
Свербить її коло пупа.
Свербить її в середині,
Буде мати три дитині.

Свахи: даймо їм ту ковбасу та горілку,
бо їх дідько не переспіває.

32

Коли дівчата-дружки ідуть до молодої
на Дівич-Вечір, то співають.

З гори та в долину,
По червону калину.
По хрещатий барвіночок,
Ганусенці на вінок.

33

Поглядає дружка скоса,
Що на печі повно проса.
Хоче дружка утікти,
Щоби проса не товкти.

34

Коли молоду та все її придане перевозять
З її дому до господи молодого, то співають.

Ой ви вороги, вороги,
Не переходьте дороги.
Неха перейде-родина,
Буде щаслива година.

35

/свахи співають./

Яка то дорога,
З запічка до порога.
То дружечки вдоптали,
Шо помий хлептали.

36

/дружки відспівують./

Наїхали свахи з міста,
Повні кишені тіста.
Та на лихо їм пішло,
В кишенях тісто зійшло.

37

Загрибай мати жар,
Буде тобі дочки жаль.
Вкидай мати в піч дрова,
Оставайся здорова.

38

Засвіти, мати, свічку,
Подивись поза пічку,
Чи хороше в хаті
Без твого дитяти?

39

Молода на віз сідає,
До Бога руки здіймає:
Здорови, Боже, Івана моого
І мене коло його.

40

Ой не стій за вікном,
Не махай рукавом.
Не кліпай очима,
Не твоя дівчина.

41

Зажурився коровай,
У коморі стояв:
Самі п'єте гулясте,
А за мене не дбаєте!

Родинно-об'ядові пісні

Ой куриться доріженка,
Куриться,
Чогось наш пан господар
Журиться:
Ой обжинки, гоподарю,
Обжинки,
Ой дай же нам, господарю,
Горілки.

Хорошії женчики зажинали,
Ще хорошії женчики кінчали.
Ой обжинки, господарю,
Обжинки,
Ой дай же нам, господарю,
Горілки.

Наш господар молоденъкій,
Під ним коник вороненъкій.
По полю проїждас,
Женчиків підганяє.
Жните женчики, жните,
Самі себе не гнівіте.
Бодай же, господарю, твоя нива,
Та й довіку родила.
Як вона нас потомила,
Плечі й руки наломила.

Котиться вінок з поля,
Проситься до господи.
Вийди, пане на ганок,
Та викупи свій вінок.

Все жито дожали,
І в стирти склали.
Ставте горілку пане нам
Дякуєм за гостину вам.

Кілько в небі зірочок,
Тілько в полі копочок:
Дай же Боже звозити,
В стололу зложити.

Нема господара в дома,
Поїхав до Львова.
Кубочки купувати,
Женчиків частувати.

Колодка.

На волині на закінчення м'яснишъ,
Перед великим постом, співали таке:

На колодку ходила,
Щоб капуста родла,
А з колодки ішла,
Щоб капуста росла.

Ше й високо
Піднімалася,
Щоб капуста
Приймалася.

Ой, візьмімся
За стегняки,
Щоб вродили
Нам буряки.

Сирітська.

Ой, ішла сирітка,
Та й у світ заочі-
Виплакала собі
Вже маленькі очі.

Вернися, сирітко,
Мачуху просити.
Чи не скоче тобі
Головоньку змити.

Вже мені мачуха
Головки не мила,
Вже мене мачуха
Навіки прокляла.

Ой, як зіслав Господь
Два Ангели з неба,
А взяли сирітку
До самого неба.

А як зіслав Господь
Три чортинки з пекла,
А взяли мачуху
Гаками до пекла.

-Тут тобі, мачухо,
У пеклі сидіти,
От тобі, мачухо,
Сиротинські діти!

Стрілецька.

Гей, там у Вільхівці.

Гей, там у Вільхівці
Там дівчина живе.
Від неї, мов від сонця,
Проміння ясне б'є.
Сміються ясні очі,
Як зорі серед ночі.
Від неї, мов від сонця,
Проміння ясне б'є.
До тої дівчиноньки,
Хорунжий заходив,
І в синіх оченятах,
Спокій душі втопив.
Чи в хаті, чи у полі,
Він кляв нещасну долю,
І в злості дві ворожі
Дивізії розбив.
Аж раз у темну нічку,
Як світ без журно спав,
Таємними стежками,
Москаль на полк напав.
Як лев наш Черник бився,
Та й вкінці зморився,
І разом з товариством,
В неволенську попав.
Тепер він маширує,
В далекий аж Сибір,
А счі все звертаються,
До синіх ясних зір.
А скільки разів гляне,
То Вільхівці спом'яне,
І дивиться так сумно,
В синючий простір.

Рекрутська.

Ой, крута гора, крута...

Ой, крута гора, крута,
Кругом вона крута.
Дурна дівка без розуму
Шо йде за рекрута.
Рекрутові приказ прийшов
Йти в військо служити,
А ти дурна без розуму -
З ким ти будеш жити?
-Ой вийду я в чисте поле,
Терном поколишу.
А я свою дівчинонку
Товаришу лишу.
Товаришу, товаришу,
Шануй меї жінки,
А я з війська повернуся,
Нап'ємось горілки.
Рекрут з війська повертає
До нової хати,
В його хаті мале дитя
Вчиться рачкувати.
Гляділа б тя, товаришу,
Лихая година -
Де взялася тут у мене
Маленька дитина?

Як Єда Христа продав...

Шо мені дасте продам його,
Шо мені дасте продам його
Бо я є ученик його.
Дамо тобі срібло, золото,
Дамо тобі срібло, золото,
Аби ти нам продав його.
Хліб розломив ,усім роздав,
Хліб розломив, усім роздав,
Вмочив у сіль і Юді дав
Вмочив у сіль і Єді дав
Отой мене жидам продав.
Із під дверми стільки чуйте,
Із під дверми стільки чуйте,
Страсці мої очікуйте.
Ми не спали, нечували,
Ми не спали, нечували,
Як жидова Христа взяла.
Ведуть Христа там на гору,
Ведуть Христа там на гору,
До Пилатиного двору.
Пилат дуже запалений,
Пилат дуже запалений
На Христа немилосердний.

Веснянки

Рано вранці...

Рано вранці я вставала,
Мичку микала та пряла.
А серденько занудилося,
Веретенце не крутилось.

Я ж думала буде мати,
Та й за пряжу докоряти.
А матуся догадалась,
Чому мичка та й не прялась.

Стрівай, мамо, іншу нічку,
Не одну спряду я мичку.
Сокіл милив мій присниться,
Веретенце завертиться.

Нитка рівна і тоненька,
Набіжить вона скоренько.
Поки ясне сонце зійде,
Не один починок вийде.

Веснянка-жарт.

Леле-леле, мати била,
Та їй вигнала з хати.
Іди, іди на вулицю,
Веснянок співати.

А як вийшла на вулицю,
Стала у куточку.
Не смикайте мене, хлопці,
За вишиту сорочку.

Ой на другій та вулиці
Дівки чарівниці
Закопали горщик кваші-
Посеред вулиці.

Катерина закопала,
Щоб трястя напала.
А Наталка наварила,
Щоб не говорила.

Вихвалялась Морозиха
Своїми синами.
А як вийдуть на вулицю,
То рівні з свинями.

Вихвалялась Мегериха
Своїми дочками.
А як вийдуть на вулицю,
То рівні з квочками.

Ой ходила Пава.

Ой ходила Пава,
Серед села впала.
Там дівчина козакові 2р.
Пояса в'язала.

В'язала, в'язала
Двадцять штири гудзи.
А він її обіцяв 2р.
Корець кукуркзи.

Корець кукурузи
Ще пів корця проса.
—Куплю, куплю черевички, 2р.
Но не ходи боса.

Як ти тії сходиш,
То я другі куплю.
Но не кажи, серце, мамі, 2р.
Що я тебе люблю.

Не кажи ти мамі,
Не кажи ні кому.
Бо я тебе так люблю, 2р.
Як вітер солому.

Пшенична солома
До вітру легенька.
Тим я тебе полюбив, 2р.
Що ти молоденька.

Ой вузеньке павутиння...

Ой вузеньке павутиння,
По плоті снується,
Молоденька Ганнусенька
Як горлиця в'ється.

Все горами, долинами
Та й на вечорниці.
Молоденький Івасюньо
Купив черевички.

Молоденька Ганнусенька
Всей день ніжки мила.
Як обмила, обсушила
Та й стала взувати.

А як стала Івасьові
Всю правду казати.
Чи ти мене вірно любиш
Чи з мене смієшся?

До другої вірно ходиш
Та й не признаєшся.
А я тебе вірно люблю
І любити буду.
І скажу тобі я правду,
Що сватати не буду.

Чом ти, барвінку...

Чом ти, барвінку,
Не розстелився?
Чом ти, Іване,
Не оженився?

Не розстелився,
Бо зелененький,
Не оженився,
Бо молоденъкий!

Коли б до весни
То розстелюся,
Коб до осени
То й оженюся.

Яра рутонько
Чом ти не зійшла?
Чом ти Ганнусю,
Замуж невийшла?

А я не зійшла,
Бо зелененька -
Замуж не вийшла,
Бо молоденъка.

Коли б до весни,
То я і зійду,-
Коб до осени,
Той замуж вийду.

Горинецькі парубки.

Горинецькі парубки
То все грають на дудки.
А Петрусьо не грає, -
Женитись думає.

Кинув дудку у в овес
Сам поїхав до Одеси.
Продавати пшениці,
Купувати перстенці.

Пшениченьки не продав,
Перстеньчиків не купив,
Тільки купив обручку
Взяв Ганнусю за ручку.

Повів її у садок,
Та нарвав їй ягідок.
Іж, Ганнусю, ягідки
Та забувай про дівки.

Ой вийду я, заспіваю.

Ой вийду я, заспіваю,
А ти догадайся.
Хоч вечеряє, не вечеряє, -
Сюди поспішайся.
А як сядеш вечеряти,
То бери потрошку.
Як зачуєш голосочек,
То кидай і ложку.

Весняночко-панияночко.

Весняночко-панияночко,
Де ти зимувала?
У садочку на пеньочку
Сорочечку пряла.

Сорочечку пряла,
Снігурів лякала.
З синичкою-черевичкою,
Сніжок відгортала.

Як напряла та й пошила,
Прийшло літо-море квіту,
В роботі зносила.

Веснянки-жарти.

А у тітки Назарихи
У сінях калюжа.
Одна дочка Ганнусенька
Увесь піст нездужа.
Ой не здужа, не здужас,
Наважилась вмерти.
Ой підіте приведіте,
Від голоду смерти.
Як привели їй ту смерть,
Вона надулася.
Як привели козачен'ка,/ім'я/
Вона обнялася.

Ой котилася через доріжку...

Ой котилася через доріжку,
Цинова тарілка, цинова тарілка.
А у Якова, то є парубок,-
А в Марини дівка, а в марини дівка.

А парубочок так, як дубочок,
Дівка, як тополя, дівка як тополя.
А як зайдуться та й обіймуться -
Любая розмова, любая розмова.

А парубочок як заговорить
Так як дзвін задзвонить,
Так як дзвін задзвонить.
А дівчиночка як засміється,
Дунай розіллеться, дунай розіллеться.

Наша кваша не вдалася...

Наша кваша не вдалася,
Груші не вкипіли.
Наші хлопці подуріли
Й з вулиці побігли.
Як дівчата засміялись,
Вони знову повертались.

Веснянка-жарт.

Вітер віс, вітер віс,
Жито половіс.
На козака/ім'я/лиха слава,
Шо робить не вміс.

Ше робити, як робити, -
Жати не негнеться.
А як прийде темний вечір,
З старостами шлеться.

Ой хоч шлися, хоч не шлися,
Піди стань у найми,
Та зароби воли сірі,
Голубі жупани.

Шиті мої рукавоньки,
А в полах мережка.
А до мене чорнявої
Утоптана стежка.

Унадився козаченько,
Як кабан у жито.
Поки йому, сердечному,
Печінки відбито.

Ой хто відбив, ой хто відбив:
Наталчина мати.
Ой не ходи, вражай сину,
До мого дитяти.

Ой не ходи, та й не залишайся,
Бо не віддам я за тебе,
Ледацюгу простаюгу,
Та й не сподівайся.

Коломийки

1

Коломийка не помийка,
Коломия місто.
В Коломії такі дівки,
Як пшеничне тісто.

2

Я недовго оженився,
Тільки рік на Петра.
Прийшов чорт з ланцюком,
Взяв жінку до пекла.

3

Не дивуйте мені, люди,
Шо я така гожа.
Бо я тоді вродилася,
Як зацвіла рожа.

4

А я ще не парубок,
Тільки парубчуся.
За чужим ворітми,
Ночувати вчуся.

5

На поповій сіножаті,
Трава зеленіс.
А за добрим чоловіком
Жінка молодіс.

6

Не дивуйте мені люди,
Що я така гладка.
Бо я тоді вродилася,
Кя зацвіли ябка.

7

Кривуляко, кривуляко,
Куди шкандибаєш.
-На зальоти, сліпий чорте,
Чого ти питасяш?

8

Куди мене поведеш -
Таку молоден'ку?
-На попову сіножать,
В траву зеленен'ку.

9

Пастернак не буряк,
Зелена гичка.
Таки мене хлопці люблять,
Хоч я невеличка.

10

Сивий кінь, сивий кінь,
Та гарна каштанка.
Котра дівка українка,
Це моя коханка.

11

Ой любив я дівчинонъку,
Як у саду грушу,
Через тії вороги
Покидати мушу.

12

Коло гаю проходжаю
Та коло лішини,
Чи небачий пане брате
Ти меї дівчини.

13

Чиї пчоли по діброві,
Мої у садочку,
Де хто любить далекую
А я сусідочку.

14

Половина саду цвіте,
Половина в'яне,
Перше ходив що вечора,
Тепер не загляне.

15

Пливе човен води повен,
Вода його мис,
Моя дочка сдиначка
Робити не вміє.

щедрівки

Ой рано, рано куроньки піли.

Ой рано, рано куроньки піли,
А ще найраньше/імя хлопця/встав,
Встав, коника сідлав.
Коника сідлав, батенька прохав,
Ой тато, тато, дозволь женитись.
Ой сину, сину, яку ти любиш,
Я тую люблю, що сонцем сходить,
Що сонцем сходить з Богом говорить.
Ой сину, сину, не твоя рівня,
Не твоя рівня, то королівна,
В неї вартоньки на три брамоньки.
Першу вартоньку, конем обіду,
Другу вартоньку, мечем росічу.
Третю вартоньку, медом напою,
Медом напою, королівну візьму.

Після кожного речення додається:

"Ой дай Боже святий вечір добрий
вечір."

Шедрівка.

Посадочку походжала,
Всю рожечку ощіпала,
Сй, матусю дорогая,
Як я буду отакая,
Як та рожа молодая.
Віддай мене за такого,
Шо з конечка не злізає.
Шо з конечка не злізає,
І з нагайки не спускає.

Після кожного речення додається:

"Щедрий вечір, добрий вечір."

Бог Предвічний -
Книш пшеничний,
Ковбаса свиняча
А печення теляча,
Добра закуска.

Бог Предвічний -
Гречку молотив,
То на крупи, то на кашу,
Люблю дівчину я вашу
Буду ся женив.

Жафтівчи і пісні

Відколи я уродився...

Відколи я уродився,
Тільки в трьох я улюбився:
Любив Гандзю, Катерину
І Уляну чорнобриву.
Не так мені ті дівиці,
Як ті гарні молодиці.
Люблять мене і кохають,
Ще й до серця пригортають.
Ой дівчина моя мила,
Чим ти брови почорнила?
Почорнила копервасом,
Щоб любили хлопці часом.
А щож мені за догана,
Шо я руда і погана?
Як я брови в сажу вмажу,
То чорняву переважу.
Як я гарно приберуся,
На чорняву не дивлюся.

Пироги ви великі мученники,
Яку ви біду перетерпіли.
В горячому окропі кипіли,
Сиром боки порозпиховані
Маслом очі позахляповані.
Я вас буду рятувати,
По одному витягати.

Пішов на став...

Пішов на став -
І там заломився.
І сокирку загубив
І штанята замочив
Геть зовсім.
Прийшов додому,
Штанята сушити.
Кажуть йому,
У печі палити,
А він в печі не палив
І чуприну обсмалив
Геть зовсім.
А у печі пироги кипіли,
Там його оченьки стреміли,
По одному вибирає
По другому витягав
Геть зовсім.
Кажуть йому,
Лізти нагору по сало,
А він сала не дістав.
Згори з драбиною впав,
Забився.

Боже накажи мою душу,
Пирогами свіжого сира
Та в сметану мачати.

Ой, ти гарний мій Семене.

Ой, ти гарний мій Семене,
Прийди сядьже коло мене.
І спідниця в мене є,
Сватай мене Семене.

Нащо мені та спідниця,
Коли дівка не годиться.
Ані їсти, ані пити,
Шей далеко, щоб любити.

Ой, ти гарний мій Семене,
Прийди сядьже коло мене.
І коралі в мене є,
Сватай мене Семене.

Нащо мені ті коралі,
Коли дівка не до ролі.
Ані їсти ані пити,
Шей далеко, щоб любити.

Ой, ти гарний мій Семене,
Прийди сядьже коло мене.
І корова в мене є,
Сватай мене Семене.

Нащо мені та корова,
Коли дівка не здорова.
Ані їсти, ані пити
Шей далеко, щоб любити.

Зібралася вся родина...

Зібралася вся родина,
Стали раду радити,
Стали раду радити
Кого будем женити.
Оженімо зайця
З куной молодою.
Нехай куна не блукає
Нехай засੱць жінку має.
А вовк і медвідь
Вели їх до шлюбу.
А як стали їм співати
Тай на цілу губу.
Дика свиня господиня
Їсти їм варила.
Дикий кнур підносив
Меду, вина, пива.
А забили комара
Напекли печені.
Десь узявся пан хрущинський,
Сховав до кишені.
А ворони галки
Скачутъ вище лавки.
Є що їсти, єщо пити -
Нема нам цимбалки.
Як музики заграли,
Та засੱць злякався, -
Перескочив через рів
Та в корчі сховався.
Усів засੱць у корчах
Та думку думає.
Сженився, утратився
Та жінки немає.
А волове очко,
Та й сиділо в зіллі
Ром, бом, тромбом бом
Вже в нас по весіллі.

Ой за садом вівці пасла...

Ой за садом вівці пасла, 2р.
Воя, воя, воя.
Назбирала горщик масла,
О, ха-ха.

Горщик масла діжку сира, 2р.
Воя, воя, воя.
Та всіх хлопців запросила,
О, ха-ха.

Їжте, хлопці, ще мачайте, 2р.
Воя, воя, воя.
За горілку вибачайте,
О, ха-ха.

Бо горілка дорогая, 2р.
Воя, воя, воя.
Наша Гандзя молодая,
О, ха-ха.

А ви, хлопці, ріжте дуба, 2р.
Воя, воя, воя.
Бо вже наша Гандзя груба,
О, ха-ха.

А ви, хлопці, йдіть в лішину, 2р.
Воя, воя, воя.
Бо вже Гандзя ма дитину,
О, ха-ха.

Коб ти мила, коб ти знала...

-Коб ти мила, коб ти знала,
Ой що я думаю -
Шо я тебе в скорім часі
Покидати маю.

-Що ж то милий, що ж то милий
Шо то за причина?
Чи ти мене сам не любиш,
Чи твоя родина?

-Ой сам же я тебе люблю
І мій рід кохає.
Тільки все твій рід говоритьъ,
Шо я п'ю, гуляю.

А хоч же я п'ю, гуляю -
То за свої гроши.
Поїду я на Вкраїну,
Де дівки хороші.

Поїду я на Вкраїну -
Там же я оженюсь.
Візьму собі таку жінку,
Сховаю в кишеню.

Сховаю я до кишені -
В кишені помнеться.
Сховаю я запазуху, -
До хлопців сміється.

У місяці липні...

У місяці липні
Випала пороша,
Тим дід бабу полюбив,
Що баба хороша.

Нама очей, нема зубів,
Ше руки одної,
Він до неї припадає,
Як до молодої.

Взяв дід бабу за рученьку,
Повів у світлицю,
Та й шанує, поважає,
Мов ту молодицю.

Посадив її на лавці,
Став пильно дивиться,
Оглядівся-бабусенька,
Й чорту не годиться!

І сліпая, і кривая,
Ше й до того злая,
І сокоче, і буркоче,
Та все діда лас!

Ой повів дід бабусеньку
В вишневий садочок,
Ох ти ж, моя бабусенько,
Рожевий квіточок.

Як повів дід бабусеньку,
Із саду до броду.
Роздивився, що погана,
Та й кинув у воду.

Шо бабуся вирне,
А дід києм тирне,
Доти баба булькотіла,
Поки на дно сіла.

Ой пішов дід та по мосту,
Та в долоні ріже,
Оглянувся дід назад -
Баба з води лізе.

Ох ти ж, моя бабусенько,
Ох ти ж, моя мати,
Бери діда за бороду
Та веди до хати.

Хлопець в коршмі п'є гуляє,
Батько з кийом наганяє,
Тікай, тікай, милий хлопче
Батько іде бити зхоче.

Чоловіче дурнуватий...

Чоловіче дурнуватий -
Нашо жінку продавати?
Чоловіче дурнуватий -
Нашо жінку продавати?

Бачать люди, Господь з неба:
На податок грошей треба.
Бачать люди, Господь з неба:
На податок грошей треба.

Останеться від податку-
Куплю собі стару бабку.
Останеться від податку -
Куплю собі стару бабку.

Я на бабі ніц не втрачу,
Продам бабу-куплю клячу.
Я на бабі ніц не втрачу,
Продам бабу-куплю клячу.

Кляча здохне, шкуру злуплю-
Я за шкуру дівку куплю.
Кляча здохне, шкуру злуплю-
Я за шкуру дівку куплю.

Ой у саду винограду.

Ой у саду винограду
Два голуби б'ються:
Прожени мила, прожени мила,
Прожени, о ха-ха,
Моя чернобрива.
-Чим я буду проганяти,
Милий милесенький,
Чим я буду проганяти,
Голубе сивенький?
-Гіллякою, мила,
Гіллякою, мила -
Гіллякою, о ха-ха,
Моя чернобрива.
-Я гілляки не маю,
Милий милесенький,
Я гілляки не маю,
Голубе сивенький,
-То зрубай мила,
То зрубай мила,
То зрубай, о хаха,
Моя чернобрива!
-Я сокири не маю,
Милий милесенький,
Я сокири не маю,
Голубе сивенький.
-То купи, мила, то купи, мила,
То купи, о ха-ха,
Моя чернобрива!
-А я грошей не маю,
Милий милесенький,
А я грошей не маю,
Голубе сивенький.
-Зароби, мила, зароби, мила,
Зароби, о ха-ха,
Моя чернобрива!

-А я сили не маю,
Милицький милесенький,
А я сили не маю,
Голубе сивенъкий.

-То вмирай мила,
То вмирай, мила,
То вмирай, о ха-ха,
Моя чорнобрива.

А я вмерти не можу,
Милицький милесенький,
А я вмерти не можу,
Голубе сивенъкий!

-Дай доб'ю, мила,
Дай доб'ю, мила,
Дай доб'ю, о ха-ха,
Моя чорнобрива!

-Чи за мною будеш плакать,
Милицький милесенький,
Чи за мною будеш плакать,
Голубе сивенъкий.

-Ні разу, мила,
Ні разу, мила,
Ні разу, о ха-ха,
Моя чорнобрива!

Деж ти мене поховасш,
Милицький милесенький,
Деж ти мене поховасш,
Голубе сивенъкий,
У гаю мила, у гаю мила,
У гаю, о ха-ха,
Моя чорнобрива.

Нашо мені женитися.

Нашо мені женитися,
Нашо жінку мити -
Обіцяло мені трьох
Вечеряти дати.
Ой пішов я до одної -
Вона пече плячки.
Дала мені паляницю,
Аж поліз я рачки.
Ой пішов я до другої -
Хотів розказати.
Вона взяла коцюбу
Та вигнала з хати.
Ой пішов я до третьої -
Сказала мі сісти.
Дала мені бараболі
З мундірами їсти.
Я на тії бараболі
Скоса поглядаю.
На полиці варениці -
Я до них моргаю.
Почекав коли всі
Полягали спати, -
Я за тії варениці
Та мерщій із хати.
Ой втікав, я втікав
Біля перелазу.
Тут мене господар ціпом
Двадцять шрири рази.
А той ціп був новий
Кабиця залізна, -
Як ударив кілька раз,
То шкура облізла.

Ой ти знав-кого брав...

Ой ти знав-кого брав,
Я не вмію жати.
Буде твоя пшениченька,
В полі зимувати.
Ой ти знав-кого брав,
Мене невеличку.
Мене мати годувала,
Як перепеличку.
Ой ти знав-кого брав,
Мене молодую.
Мене мати годувала,
Як курку рябую.
Як я була у батенька,
То я була чубатенька.
А як прийшла до свекрухи,
То об'їли чуба муhi.

Ой ходила по саду.

Ой ходила по саду
І садила вишні.
Дай мі, Боже, чоловіка
До моєї мислі.
Щоби люльки не курив,
Табаки не нюхав.
Чужих жінок не любив,
І брехні не слухав.

Моя хата скраю...

Моя хата скраю -
Я всю біду знаю.
Хто біди не знає,
Нех мене спитає.
Сидить біда під мостом,
Їдуть люди з хворостом.
Як ся біда розіграла,
Всі колеса поламала.
Пішла біда невелика,
Надибала чоловіка.
Де ти, бідо, родилася,
Шо до мене вчепилася.
Я в Києві родилася,
А в Варшаві Хрестилася.
А в Острозі я зросла,
За тебе заміж пішла.
А в Острозі на торзі,
Їде біда на козі.
Продавати крупи,
Купували попи.
Пішла біда до попа,
Били біду як снопа.
Пішла біда до Підгасця,
Вкрала собі копу яєць.
Пішла біда до шевця,
Вкрала собі ремінця.
Сіла собі на стільці,
Шиє собі постольці.
Сама собі дивується,
Шо хороше взується.
Пішла біда до Дениса,
Від Дениса вийшла лиса.
Пішла біда до Гаврила,
Від Гаврила носом рила.
Пішла біда до Андруха,
Там обдерли біді уха.

Бо війна війною.

Бо війна війною,
А в тій війні-
С Божа сила.
Як не заб'є тебе
куля,
То замість кулі
Вб'є копитом кобила.
Дуже дивно, дуже дивно,
Дуже дивно.
Або недай Боже
Як заснеш на возі,
Впадеш з воза
Та заб'єшся на дорозі.
Дуже смішно, дуже смішно,
Дуже смішно.

ПАСТИЗДНЬКІ ПІЧНІ

Подивіться на руїну...

Подивіться на руїну,
Закарпатську Україну.
Подивіться соколята,
Чи не несе річка брата?

Несе, сестро, річка брата,
Жінці мужа дітям тата.
Тепер трупів неховають,
Похоронів несправляють.

Лиш хоронять в одну яму,
Споминають тата, маму.
На каміні головою,
Накрив очі муравою.

Ми зродились із крові народу.

Ми зродились із крові народу,
Колихала нас грізна тюрма.
Гартували вогні за свободу,
Іненависть до ганьби ярма.
Смерть-смерть ляхам смерть,
Смерть московсько-російській
Комуні.

В бій кривавий О.У.Н.нас веде.
Нам братів на очах катували,
І над нами знущались ляхи.
Ми, повстанемо проти навали,
Іnevстане вже ворог тяжкий.
Смерть-смерть ляхам смерть,
Смерть московсько-російській
Комуні.

В бій кривавий О.У.Н.нас веде.
Ми всі вірні сини України,
Грізні месники наших братів.
Ми, чекаємо тільки хвилини,
Ждем наказу громити ворогів.
Смерть-смерть ляхам смерть
Смерть московсько-російській
Комуні.

В бій кривавий О.У.Н.нас веде.

Зашуміли луги.

Зашуміли луги -
Ше шумлять діброви,
Захотіла Польща
Української крові.

Наперед іде старший,
З адвокатом.
А за ним іде
Суддя із катом.

Уже шибениці -
Та їй повиставляли
Вже на їхню жертву,
Всі кати чекали.

Попереду іде
Старший Данилишин,
А позаду іде -
Білак Василище:

У Неділю рано
Рішення читають,
Що двох українців
Повісити мають.

Чи то буря, чи то грім?..

Чи то буря, чи то грім,
Що гуде буревій?
Що земля на сто миль грас грізно.
Від Кубані аж до гір,
Чути голос: Позір!
Уставай, щоб не було запізно.

Брате встань, готовись,
Ні на що не дивись:
Чи до пекла підеш, чи до неба
Кидай неньку стару,
Ще й дівчину молоду
Бо настала велика потреба.

Бо настав такий час,
Що умре кожний з нас.
Не у ліжку, а в полі у бою,
У хвилину страшну -
Спом'янеш Вітчизну,
Що за неї умреш із любови.

Як у бій ми підем,
Ворогів розіб'єм
То про нас говоритимуть люди,
Що боролись колись,
Полягли, а не здалися,
І кайдани порвали, і пута!..

Гомоніла громом Україна.

Гомоніла громом Україна,
Скаженів і лютивсь комунар,
Трупи, тюрми, скрізь сама руїна,-
Розходивсь червоний цар.

Надаремно лютишся, катюго,
Не зальєш і кровю цей пожар.
Шо горить у серці за наругу-
Мало крові, мало буде кар.

День святий народного повстання,
Ми гукнем: Героїв мілійон!
Прийде час державного вставання,
Ми грудьми обставимо кордон.

Із могил борців святої крові,
Вже горить, займається пожар.
Повстас нарід увесь в обнові,
Страшний суд, за Крути і Базар.

За Петлюру, за Вождя повстання,
Коновалеця присвячуєм кров.
За Соловки, каторги, заслання,
За чека, за рани від оков.

Вже встає Соборна Україна,
У гарматнім реві канонад.
Зацвіте зруйнована руїна-Україна,
Зацвіте державний творчий лад.

На покинутих згарищах.

На покинутих згарищах,
Сумно грають вітри.
І вони розпрощались
І він сказав, я мушу іти.

І покинув заплакану,
Він дівчину свою.
І сказав, що зі славою
Я до тебе верну.

І з друзями поріднила,
Їх злучила судьба.
І вступили до рідної
Дорогої У.П.А.

Скрізь ліси переходить,
З кулеметом в руках.
Як на тхеться на ворога,
То не знає пощад.

Світить місяць між зорями...

Світить місяць між зорями, 3р.
Поправляють нам кайдани.
Поправляють, поправляйте - 3р.
Україні волю дайте.

Колись була Україна, 3р.
Тепер сталася руїна.
Колись цвіла, як цвіт маків 3р.
Тепер лежить в руках катів.

Встань, Хмельницький, встань Богдане 3р.
Повставайте всі Гетьмани!
Встань, Тарасе, пробудися - 3р.
На свій народ подивися.

Як твій народ тут бідує 3р.
Свого голосу не чус.
Встань, Петлюра, поглянь з неба 3р.
Нам України тут треба.

Раз прошався стрілець.

Раз прошався стрілець
Зі своєю рідною,
Виїжджає в далеку дорогу.
За свій рідній край,
За стрілецький звичай,
Йде у бій за свою перемогу.

Як вітер колише зелену траву,
Молодий дуб,
Додолу зхилився
Листя шелестить,
Вбитий стрілець лежить,
Над ним коник його зажурився.

Ой коню, мій коню,
Не стій наді мною
Я тим часом полежу прикритий,
Біжи коню мій,
Скажи мамі рідній,
Шо лежу я у степу забитий.

Нехай браття, і сестри,
І мати рідная,
Нехай вони за мною не плачуть.
Я в степу лежу,
За ріднею тужу,
Чорний крук наді мною закраче.

Попід лісом зелененьким...

Попід лісом зелененьким,
Січовики ідуть.
І на руках своїх могутніх
Отамана несуть.
І знову хмари потемніли,
А з моря йде туман,
—Скажи, скажи, чого задумавсь,
Скажи наш Отаман!
А наш Отаман, наш Отаман—
Січовик молодий,
Увесь він кров'ю обіллятий,
З розбитими грудьми.
І знову хмари потемніли,
А з моря йде туман,
—Скажи, скажи, чого задумавсь,
Скажи, наш Отаман!
Спи наш Отамане,
Січовик молодий.
Ми з честю тебе поховаем,
А завтра ідемо в бій.
І знову хмари потемніли,
А з моря йде туман,
—Скажи, скажи, чого задумавсь,
Скажи, наш Отаман!
Як вивели сотню на поляну,
Сказали: Сотня встань!
Сказали: Сотня стань на-струнко,
І на могилу глянь.

У траві між осокою...

У траві між осокою
Українець умирав.
Він тримав за грудь рукою,
Кров із рані зупиняв.
А кров лялась поміж пальці
І стікала в осоку.
Українець умирає,
За Україну рідну.
Він ще раз поглянув вгору-
А на небі повно зір.
Він із болю зідхув важко:
Передай братам привіт!
Брати мої, брати кохані,
Прошавайтеувіки.
Я вмираю, не зобачу
Українських тих степів.
Вірю в те, що народ встане
І в останній бій піде.
Він катам за все заплатить,
І про мене спом'яне.

Крізь хмари, крізь бурі.

Крізь хмари, скрізь бурі
В гартовану путь
Простує у здвигу,
З піснями наш люд.

Йдемо на поклик
Святих наших мрій,
До волі до правди
У рідній землі.

Воздвигу наш прапор
З тризубом в горі,
На жовто-блакитному
Майовить на тлі.

Нішо нас не спинить!
Лунає наш клич:
Була в нас держава,
І буде повік.

Незалежна, Соборна,
Міцна і ціла -
Від річки Кубані
До Сяну одна.

Осінні квіти вже зіскли.

Осінні квіти вже зіскли,
Зморожені вітрами.
Як посіпаки нас вели
Глузуючи над нами.
Ой пам'ятаю я той час-
Ти плакала за мною
І на прошання раз-у-раз
Махала ти рукою.
Найшли кати для нас тюрму-
Тут будем вікувати.
Чужий тут край,
Скрізь вороги,
А вітер свище в грati.
Ой пам'ятаю я той час-
Ти плакала за мною
І на прошання раз-у-раз
Махала ти рукою.
Та в'язнів дух не занепав:
Нас не зламали Крути.
Не зломлять ланцюги кайдан,
Не вічно тут нам бути!
Ой пам'ятаю я той час- і т. д.
Прийде той час,
Прийде пора -
І Україна встане,
І розпічнеться страшний суд
Над лютими катами!..
Ой пам'ятаю я той час- і т. д.

Вже вечір вечоріс,

Вже вечір вечоріс,
Повстанське серце б'є,
Юнак до скорострілу
Набої подає.

Гей, ленту за лентою
Набої подавай!
Повстанче Український
В бою не відступай!

Ми ніч цілу в Карпатах
До ранньої зорі
Змагалися завзято
Супроти ворогів.

Гей, ленту за лентою
Набої подавай!

Повстанче Український
В бою не відступай!
Як сходило вже сонце
Знесилиний юнак

Упав на сиру землю,
Упав він навзнак.

Гей, ленту за лентою
Вже інший подавав -
Повстанці муром стали -
Ніхто не відступав.

Там за лісом сонце засвітило.

Там за лісом сонце засвітило,
Зеленіс там трава.
Наша сотня в похід виrushала,
Лісом неслася луна.

Попереду сотник наш мандрує,
Як той орел степовий.
А над нами жовто-синій прапор,
Ураїнський Бойовий.

Є в нас кріси, танки та гармати,
Скоростріли гуркотять.
Гей виходьте наші окупанти,
Невиходять-не хотять.

Виходила дівчинонька з хати,
Сльози капали на грудь.
Бувай милий, живий та здоровий,
Повертайся-не забудь.

Не забуду я тебе, дівчино,
Поки жити буду я.
Цю хустинку, що подарувала,
Носитиму під серцем я.

Не їдь козаче на ту війнонъку.

Не їдь козаче,
На ту війнонъку,
Бо на війнонъці
Загинеш.
Мене молоду,
Молоду дівчину,
Мене на віки
Покинеш.
І попрощались,
Поцілувались-
Козак полинув
На війну-
Там у чистім полі
При завзятім бою,
В ранах тяженьких
Загинув.
О, Україно,
О люба ненько,
Як ти дорого
Коштусь-
Скільки героїв,
Молодого цвіту,
Ти в сиру землю
Ховась.

Збудись, Україно!

Збудись, Україно,
Стань на рішальний
Змаг.
Туди, де сонце
На вершинах,
До перемоги
Йде твій шлях.
Шикуйся у бойові
Лави,
Козацьке плем'я
Молоде.
До перемоги
І до слави,
Тебе наш
Провід поведе.
Вже степ твій знову
Вкриється кров'ю,
В пожежі цілий
Світ горить.
Наїздники
В смертельнім бою
Рішають-хто з них
Мас жити.
Даремно, кате,
Всі твої турботи,
Нас голodom не заморятъ.
Не піде молодь
На твої роботи,
В комсомольці
Нас не заманять.

Зродились ми не мріять...

Зродились ми не мріять, аздійснить,
Щоб завершить святий Петлюри чин.
Прогнати геть ляхів і комуністів,
Нове життя в Україні створить.
Все вище, і вище, і вище здвигнем
Жовто-синій прапор.
Могутнім ударом ми знишим
Комуно- німецький терор.

Духа не вб'єш проклятий кате Сталін,
В сімї своїй собаків яничарів!
Дарма снуєш свої хижачькі пляни,
Бо вже кипить народу кров братів.
Все вище, і вище, і вище,
Здвигнем жовто-синій т. д.

Шо нам Сибір, що білії медведі,
Шо Казахстан звелів Н-К-В-Д-
За все, за все ми широ вам заплатим,
Бо вже встає наш велетень нарід!
Все вище, і вище, і т. д.

І горді ми що боремось за справу,
Нам світить Володимира Тризуб.
Здобудемо Українську Державу,
Нас вороги з дороги не зібнуть.
Все вище, і вище, і т. д.

В Закарпаті радість стала...

В Закарпаті радість стала,
Та радість стала, та гей!
Україна нам повстала,
Та нам повстала та гей!
Приказ струнко вправо глянь,
Там скачутъ карі коні,
Там грають скоростріли,
Б'ють шаблями вправо, вліво,
Щоб серце не боліло та гей!
А Мадяри наступали,
Та наступали та гей!
Україну забирали,
Та забирали та гей!
Приказ струнко, вправо глянь,
Там скачутъ карі коні
Там грають скоростріли,
Б'ють шаблями вправо, вліво,
Щоб серце не боліло та гей!
А їм Польща помагала,
Та помагала та гей!
Диверсантів посилала,
Та посилала та гей!
Приказ струнко і т. д.

Наша чота-чота крилатих...

Наша чота-чота крилатих,
Вона примірна є для юнаків.
Не любить скарг, не любить жалів,
Не любить панянок, не любить дам.
Булава-це провід наш,
Булава для юнаків.
Табір створений для нас,
Не треба нам бабів.

Будем боротись, щоб з тaborу
Повиганяти військо в спідничках.
Шоб непропала наша слава,
Козацька слава-слава юнаків.
Булава-це провід наш,
Булава для юнаків.
Табір створений для нас,
Не треба нам бабів.

А наш чотар, з чоти крилатих,
Веде нас у поле, у завзятий бій,
Ми юнаки з чоти крилатих
Повиганяєм з тaborу бабів.
Булава-це провід наш,
Булава для юнаків.
Табір створений для нас,
Не треба нам бабів.

Ішли стрільці до бою.

Ішли стрільці до бою, 2р.
Та на ворога.
Всі враз закричали:
Ой слава, слава!
А старенький батько, 2р.
Окопи копав.
Він здалека бачив,
Як стрілець упав.
Не вірив він собі, 2р.
Ні очам своїм
Пішов подивитися -
То був його син.
Назбирав він досок, 2р.
Зробив домовину.
Сам гірко заплакав:
-Ой сину, мій сину!
Прийшов він додому, 2р.
Сів біля стола,
Сам гірко заплакав,
Що сина нема.
Прийшла стара мати, 2р.
Його питас,
Чи наш син на волі,
Чи живий ще є?
А наш син на волі, 2р.
В зеленому гаю,
Висока могила
На грудях йому.
А старенький батько, 2р.
Тяжко затужив,
Виняв він нагана,
Сам себе убив.
А старень мати, 2р.
Та затужила,
Пішла в сад вишневий -
Життя тут скінчила.

Гей же до бою.

Гей же до бою,
Браття, за волю!
Гей же з катами,
Нашими на суд.
Шо нас пригнітили,
Кров народну пили -
Прозрів, прозрів, прозрів
Вже нині люд.
Гей же до бою,
Браття, за волю,
З ворогом нашим
Час зробити лад.
Вже ревуть гармати,
Скаженіють кати,
Віддай, віддай, віддай
Україну назад.
Ти сплюндрував її,
Де були школи,
Збудував ти тюрми.
А перед віками,
Нашими батьками,
Невже ж, невже ж,
Невже ж ти мій народ?
Де ж, наша слава,
Слава кривава?
Наши гетьмани,
Січі козаки?
Москали забрали,
Все порунували,
А ми, а ми -
Народні жебраки.

Із московського болота.

Із московського болота,
Налетіла саранча.
Большевицька голота,
А на чолі сатана.
Україну всю обсіли,
Голод ходить по хатах,
Знову тюрми загатили,
Знов панує чорний жах.
Заплісніли жохті води,
Зіллям поросли поля.
Поруйновані заводи,
Опустошена земля.
На підбій хижачким кроком
Большевицька зграя пре.
Стогне скрізь земля прокльоном,
Де кат лютий перейде.

То не бір зашумів,

То не бір зашумів,
То не грім загримів.
Не столітні дуби задрижали,
То лихі вороги,
На наш край дорогий,
Мов голодні вовки налітали.
Ти, катюго трясись,
Утікай, бережись!
Бо господар додому вертає,
А ти, темная ніч,
Пропади чим скоріш,
На Вкраїні хай сонце засяє!

Чорна хмара залягає...

Чорна хмара залягає,
Над людом Волині,
Надіється карателів
У кожній годині.
Як стомлений після праці
Ляже мирно спати,
Непрошенні чорні гости
Лізуть просто в хату.
Чи винен ти, чи не винен,
Про те не питаютъ,
Скують руки у кайдани-
Таке право мають!
І спровадять до премудрих
На допит-зізнання,
На протокол, що зачнеться
Довшим катуванням.
Зв'яжуть руки, зв'яжуть ноги,
Звалять на підлогу -
Не поможе батько-мати,
Ні жінка нічого!
Не вимолять його діти,
Ні мала сестриця,
Ні дівчина чорнобрива,
Квітка біолиця.
Поб'ють п'яти канчуками,
А боки прикладом,
-Признайсь, хлопе!
А то заб'єм!
І б'ють без пощади.
В'язень бідний і розбитий
Кровю підпливає,
І лиш одно завше твердить:
"Нічого не знаю"..."
Отака то чорна хмара
Без дощу, без грому,
Повернула наші села
В Гомору, Содому.

Подай, дівчино, руку...

Подай, дівчино,
Руку на прощання -
Може останній вже раз.
Прийшла хвилина
Час іти до бою,
Мушу сповняти наказ.
Ми ішли до бою
Темної ночі,
А зорі де-не-де сіяли.
Гармати били,
А ми наступали,
Хоч один по другому падали.
Бачив я бачив,
Раненого друга,
Він впав на землю ще живий..
З грудей червона
Кров текла рікою,
Останні слова говорив.
-Напишіть до батька,
Напишіть до неньки,
Напишіть до любої дівчини.
Шо гостра куля
Грудь мою ранила,
В бою за волю України.
-Напишіть до батька,
Напишіть до неньки,
Напишіть до любої дівчини.
Щоб мене ховали
У неділю вранці,
О пів до восьмої години.

МОЛИТВИ

Боже Великий, Творче всесильний,
На нашу рідну землю поглянь!
Ми будем вірні Твому Заповіту,
Вислухай нині наших благань.
Нарід в кайданах, край у руїні, 2р.
Нам молитись ворог не дав.
Боже Великий дай Україні,
Силу і славу, волю і владу.

Боже, вислухай благання -
Ницить недоля наш край,
Волю зішли Україні,
Боже нам єдність подай.
Боже, здійми з нас кайдани,
Не дай пропасти в ярмі.
Волю зішли Україні,
Силу і славу дай їй.

Молитва підпілля з Луччини 1939.

Україно бесмертна величноте,
Пренайсвятіша радосте.
Кріпи душі наши, дай нам силу,
Не заломатись в бою.
А переможним кроком
Побідника увійти,
В Святу Твою Столицю.
Де славні полки,
Завойовника Петлюри,
Витали тебе
На Київській площі
Перемоги.

З хуртовини зродились ми...

З хуртовини зродились ми,
Не знаєм, що тривога.
Бо ми орли Українські,
До сонця нам дорога.
Конають браття по тюрмах,
Без хліба і нудіти.
Чому, бо ще замало сили в нас,
Шоб їх освободити.
Нехай не тішиться деспот,
Бо ще не вмерла слава.
Чому наш Київ, Львів,
Перемишль, Сянік,
А ворогам Варшава.
Нехай не тішиться деспот,
Шо ми так довго ждимо.
Чому ми за Україну, за народ,
Усі у бій підемо.

29го Вересня 1938р.

29го Вересня 1938р.
Прийшла вістка зненацька:
Вогнем війни пов'язалась
Україна Карпатська.
А наш батько Волошин
Старшин всіх скликає-
Ради-поради питает:
Бо спереду чехи ідуть,
А ззаду мадяри пруть,
Виставляють Хусту Ультимати,
Щоб нарід ся піддав,
І всю зброю віддав
Бо інакше їм не жити.
Ти, козаче, не журись-
На Карпати подивись:
Із гарту, змагу за волю
Зросте покоління,
Готове до бою.

І з гір Карпат.

І з гір Карпат
Несеться гомін волі,
І з гір Карпат
Несеться гомін волі,
Там жовтосині
Лопотять прапори,
Там вже заграла
Українська кров!

Там горами
Мандрують вже повстанці,
Кріс на плечах,
Гранати у руках.
Батьківшині,
Ми вірній повстанці,
Виконуєм -
Командира наказ.

Командир шлях
До бою нам покаже,
І ми станемо як стій!
Ми розіб'єм,
Розгромимо комуну,
І знишимо
Вогнем ворожий гніт.

В Україні біда чорна.

В Україні біда чорна,
Та біда чорна да гей!
В Україні гудуть жорна,
Та гудуть жорна да гей!
Приказ строгий жорна здать -
Там носять торбинками,
А сиплять жменічками.
Ходить мелю, вправо, вліво,
Щоб їсти не хотілось, да гей!

Як приїде ляндвірт грубий,
Та ляндвірт грубий да гей!
Тікай, дядьку, бо б'є в зуби,
Та бо б'є в зуби да гей!
Приказ строгий жорна здать -
Там носять торбинками,
А сиплять жменічками,
Ходить мелюх вправо, вліво,
Щоб їсти не хотілось да гей!

Німець ходить, ма дві палки,
Та ма дві палки да гей!
Того лупить, де підпалки,
Та де підпалки да гей!
Приказ строгий жорна здать -
Там носять торбинками,
А сиплять жменічками,
Ходить мелюх вправо, вліво,
Щоб їсти не хотілось да гей!

Ой у Ковлі на Волині.

Ой у Ковлі на Волині,
У багнистім місті.
Там полягли два юнаки,
Пішли про них вісти.
Один Степан, другий Мефодь-
Голови поклали.
Не здалися вражим ляхам,
Щоб їх катували.
Не з розуму,
А із зради
Їх там постріляли,
Вражі юди їх зрадили,
За гроши продали.
Пийте юди,
Кров юнацьку -
Вона протікає.
Пий же, Климцю,
Кривавиню,
Та знай що чекає.
Тебе куля олив'яна,
Як не вдень то вночі.
Згинеш, юдо, як собака,
І заплюшиш очі.

Нічка була темна.

Нічка була темна,
Всюди було тихо.
Попід нашим селом 2р.
Посувалось лихо.

Посувались кати,
Мов ті чорні круки.
Забирали друзів,
До тюрми на муки. 2р.

Висиділи друзі
По півтора року.
Викликають друзів 2р.
Слухати вироку.

Вирок проситали,
Друзі вислухали.
Затріщав скоростріл, 2р.
Друзі повпадали.

Не одна жертва
В Україні впала -
Слава тим героям 2р.
І Вождеві слава!

Від синього Дону.

Від синього Дону
До сивих Карпат -
Одна нероздільна родина,
Без панства, без рабства,
Насильства і зрад,
Вільна незалежна Вкраїна.

Ми діти України,
Широких степів.
Ми все є готові до бою,
За правду, за волю,
За славу батьків,
Наш стяг майоріс горою.

Сини України!
Ставаймо вільні,
Під пропор ідеї одної.
Зберем з поля рідного
Квіти рясні,
В вінок України вільної.

Ми українські партизани...

Ми, українські партизани,
Не знаєм що таке є страх.
Родина наша-обрізани,
А хати в лісі у ярах.
Вже грають сурми,
Близько воля.
Вже рветься серце,
Кличе Кров!
Вогні кується наша доля,
Встають розковані з оков!
Ми українські партизани,
Рушаєм лавами у бій.
За нашим прикладом повстане,
Народ пробудеться як стій.
Вже грають сурми,
Близько воля,
Вже рветься серце,
Кличе кров!
Вогні кується наша доля,
Встають розковані з оков.

Заходило сонце за хмари.

Заходило сонце за хмари,
Скіньчився ясний день.
А темна ніч співала,
Жалібних пісень.
Вту ніч мандрували
У похід юнаки.
Бойові веселі
О.У.Н. бойовики.
Вту ніч тиху темну..
Почувся крик верда.
По голосі дикунським
Почалась стрільба.
Стріляли скоростріли,
Та враз почувся гук.
То впав на землю вбитий,
З Мелюш Грицько Саюк.
І довго ще стріляли,
У мертвого кати.
Боялися по смерті,
До нього підійти.
Загинув молоденький
У рідному селі.
О! друже невмирущий,
Ми шлем поклін тобі.
Та він умер лиш тілом,
Бо дух його все знами.
Він мертвий іде у лавах
До бою з ворогами.

Весна 1943. М.Солтис/Черкас/
Автор

З піснею на устаз.

З піснею на устах
Ми ідем до бою.
Ми згинемо, або ?р.
Здобудемо волю.

Не страшна нам тюрма,
Не страшні нам грати.
Нам тяжко жить в ярмі, ?р.
Жити проживати.

І повстане Україна,
Напевно повстане.
Розірвемо вражі ярма, ?р.
Розкуєм кайдани.

І повстане Україна,
Сама самостійна.
Від Тиси по Кавказ, ?р.
Одна нероздільна.

А ми що в Бога теля з'їли?
А щоб тебе Перун тріснув.
Аби зуби, то хліб буде.
А бодай тебе звело на сліпу стежку.
Аби біла, гроші знайдуться.
Аби день вівся та хліб йвся.
Але де наше не пропало?
Алькоголь не проблема, коли його не вживати.
Буває, що й муха чхає.
Без горілки жінки ніяк не розбереш.
Біда, коли пироги почне пекти швець,
а чботи шити пекар.
Біда і горе приходять непрошенні.
Бог узяв жінку, а чорт гостей надніс.
Буряк не дурний на дорозі не росте.
Біля сухого дерева й сире горить.
Була в мене сила, як мати носила?
Боїться як жид Христа.
Без підпалу дрова не горять.
Був би за дяка, та голова не така.

Брехня перед правдою завжди на колінах
стоїть.

Буйволи тягнуть, аж віз скрипить.

Буває, що й вівці мають вовчий апетит.

Було ремесло, та хмелем заросло.

Без зброї нема волі.

Біда неходить по лісі, а по бідних людях.

Близька солома ліпша, як далеке сіно.

Бити по оглоблях, а не по конях.

Б'ється як риба об лід.

Брехнею світ обійдеш, та назад не вернешся.

Біжить дрижить, упав лежить.

Бога взвивай, а рук прикладай.

Бачить око, а зуб не бере.

Бог не дитина, щоб слухати дурного литвина.

Ви що з місяця впали?

Вовка завжди в ліс тягне.

Все Боже, тільки гріхи наші.

Великий аж до неба, а дурний, як не треба.

Вір не старому, а бувалому.

Вовк і лічане бере.

Вийшло шите на пробите.

Виори мілко, а посій рідко, то вродиться
лідько.

Важливі діла, а не слова.

Відпочинок-це справа моого життя-сказав
нероба.

Він не пасе задніх.

Він любить як найменше дати, а найбі-
льше взяти.

В нього воскова вдача, аби до тепла,
так і тане.

Він з медової бжілки може зробити осу.

Вдар об стіл-ножиці відізвуться.

Вони не знають, що мають.

Він бачив людей наскрізь і тому нікого
не помічав.

Від бузини не сподівайся винограду.

Вчитися ніколи не пізно. Особливо на
власних помилках.

Вони такі українці як я китасець.

Все робив для того, щоб нічого не робити.

Викинув усю дурість з голови і вона
залишилася порожньою.

Вірну людину пізнаєш в лиху годину.

Він такий господар, як собачого хвоста сито.

Вже і ліс зрубали, а тріски все летять.

Він сіяв вітер, а тепер жне бурю.

Вийшовши з води сухим, він трохи підмочив чужу репутацію.

В нещасті може бути й щастя.

В нього суть не змінилась.

Великі пляни та мізерна дійсність.

Він забув язика в роті.

Варвара шматок ноги ввірвала.

В ній вже молі завелися.

Вовка ноги годують, а мисливця ратують.

Вік живи, вік учись, а дурним помреш.

Видно, що Химка хліб пече, бо й ворота в тісті.

Всяка річ гарна, коли нова.

Вершки збирай на молоці, а не в книгах.

В здоровому тілі здорована душа.

В размові наточував свої думки руками.

Всяка Мотроня, має свого патрона.

Ворог Бога не може бути приятель людини.

Він не бреше: він забув сказати правду.

Він як губка: все вбирає, але нічого не переварює.

В Церкві не журись, тільки Богу молись.

В Бога все готове.

Вони обое рябоє.

Він такий тихий, що смитана на голові встоїться.

Від очей користи мало, коли розум сліпий.

Великий рости, на весілля проси.

Воля гори руйнус.

Вище своєї п'яти не підскочиш.

Видно село як на долоні.

Від малих дітей голова болить, а від великих кишеня.

Вже народилась людина вміс плакати. Сміятись життя навчить.

Вовк одягає овечу шкіру не для тепла.

Говорити правду ввічі-найкраще телефонічно.

Гордість означає глупоту.

Гість в дім то напасть на дім.

Горе тобі, воле, як тебе корова коле.
Годуй мене до Івана, зроблю з тебе пана.
Гори з одного місця, на друге не перенесеш.
Говорить як вишивас, а голкою дошкуляє.
Грасм з чортом, підготовляєм пекло.
Горілка-усьому доброму злодійка.
Гостре словечко коле сердечко.
Господаруємо як усебе в дома.
Гнів небезпечний дорадник, розпочате у
гніві ніколи не буває розумним.
Говорила-балакала, сіла-заплакала.
Голова потребує розуму, як тіло їжу.
Героя бачать усі, боягуза ніхто.
Голова-як казан, розуму ні трошки.
Головне зачепитись-стверджував реп'ях
якщо й вілчеплять, то з клаптиком вовни.
Гни його в три дуги.
Гордий глупо поступає, що сам себе повищає.
Гарний початок інколи погано закінчується.
Гнів без влади мало вадить.

Дурень і в макітрі макогона зломить.

До діл треба ще рук.

До закритого рота муха не залетить.

Дай бабі роги, то всіх людей поколе.

Добре лякати того, хто не карає за це.

Дармоїд гірше злодія-злодій в одного украв, дармоїд в усіх.

Дурень, коли хоче погрітись, то й хату підпалить.

Дурень за столом собі місця шукає, а розумного й в кутку видно.

Для глупоти не існує меж: де спинилась там вродилась.

Дай йому годинник, а він сковас за холяву.

Дурна дівка як овечка.

Дівка Варка суха, як шкварка.

Де чарка, там і сварка.

Дурний Гаврило опарив рило.

Де жидівка, там горілка.

Дурням і щастя везе.

Де йде, всюди носа впхне.

Де двоє цілуються, третій уст не протягай.
Дослужився: через третю свиту тіло видно.
Дай дорогу людині, і твоя власна стане ширшою і світлішою.
Душа втекла у п'яти.
Де гордня с жива, там порожня голова.
Де сила не може, там розум поможе.
Добра річ-розум, та треба його мати.
До свого роду хоч через воду.
До слави пнуться ті, хто її не вартий.
Дурний, як сало без хліба.
Діда нагодуєш, а торби його ніколи.
Дівоча сльоза як Божа роса.
Доробились до того, що нема нічого.
Давай коневі вівса, а гони як пса.
Дужба гірка служба.
До чаю не маю звичаю.
Дасть Бог діти, дасть і на діти.
Де свій, там і постій.
Де кобила, там і лоша.

Дурні голоса , не летять, на небеса.

Даю йому в руки ціпа, а він-очима кліпа.

Дорога хороша, та погана ноша.

Дехто ховається за пальцем, яким вказує на інших.

Для чого грати добре, коли можна грати краще.

Де завжди капає, там ніколи не висохне.

Дасть Бог день, дасть Бог їжу.

Для перемоги зла досить, щоб добрі люди нічого не робили.

Даюча рука ніколи не буде порожня.

Дурень дурня вихваляє, а за що і сам не знає.

Дістанеться кожній свашці по ковбасці.

Дурного пізнається по словах, а мудрого по ділах.

До Благовіщення саней не ховай, а зими не лай.

Дасть Бог життя, дасть і пиття.

Добрій людині всюди добре.

Думка за горами, а смерть за плечима.

Дурної голови волося нетримається.

До овець молодець, а до коров нездоров.

Де сила панує правди нежди.

Добра жона, як у хаті мішок пшона.

Дарма закидати вудочку, коли на гачку нема
наживи.

Давши стусана і "одержавши здачі", нав'язав
нарешті "стосунки гарячі".

Добре діло розпочате з Богом, матиме успіх.

Добре смісться остатній, коли стає першим.

Де Рим, а де Крим.

Двом смертям не бувати, а одної не минути.

Дурість і пиха на одному дереві ростуть.

До лісу дерева не вози, а до моря води не носи.

Добрим словом голови не проб'еш.

Дівчатка як курчатка.

Жінка любить талант, чоловік воліє вроду.

Жий як Бог приказав.

Жидівське зараз, як панське-почекай.

Живи, та Бога хвали.

Жінка не чобіт, а підзолювати треба.

Жінка с вперта, а без жінки життя чорт варта.

Життєві драми йдуть без проб.

Життя-це море. Плисти бажаєш-збудуй корабель
з добрих діл.

Живуть як пес з котом.

Живемо тільки раз, але зате кожний день.

Жив чужим розумом, а свій тримав про запас.

Злодій, на злодіїв сидить, та злодієм поганяє.

З початку ніжки, а потім і ріжки.

З однієї квітки вінка не сплетеш.

Зацокотіла цокотуха, аж попухли вуха.

За одного вченого дають сто не вчених, і то
не беруть.

Зірвався, як собака з ланцюха.

Засмагене обличчя сонця не боїться.

З полотняного мішка не зшиш шовкової торбини.

З підрізаними крилами й орел не полетить.

Зрозумій, щоб вірити, вір, щоб зрозуміти.

Заміж іти-то не дощеву годину перестояти.

З москалем дружи, а камінь за пазухою держи.

Зловиш рибку-полюбиш і юшку.

Злочинами злочинів не вимазати, і злом зла
не переможеш.

За правду стояв стіною так що правди не було
видно.

Злодій любить злочин, а адвокат злодія.

Знаєш-кажи, не знаєш-мовчи.

З модою треба бути обережним-вона може роздягнути догола.

За чай вибачай.

Зграбний, як віл до карети.

З ким жити, того не гнівiti.

З чужої біди не смійся-своєї сподiйся.

З великим битися, з багатим судитися, краще в морі втопитися.

Забрали золото, то беріть і болото.

За фляки, нема подяки.

За очей, та зза плечей.

З голого, як зі святого.

Засукавши рукави, можна нічого не робити.

Зким поведешся, у того наберешся.

Знає кицька чиє сало з'їла.

Зять любить взяти, а не дати.

Забув віл, як телям був.

Захотілось, як дитині цицьки.

За компанію і циган повісився.

Закуримо люльки, щоб не журились жінки.
Задивився, як ворона на курча.
За горями рубають, до нас тріски летять.
Залишіть так село, щоб сліду по вас не було.
Золото не псується, а воно нерідко псує людину.
Зла та доброта, яка сама про себе говорить.
З малих струмочків складаються великі ріки.
З журбою радість обнялась.
За онучу зняли бучу.
Золото добувають із землі, знання - із книг.
Залізо, яким не користуються, іржавіє.
За словом іди сміливо, шлях буде вільний.
І таке в світі бувас, що п'яний гуляє.
І в духовній їжі не слід забувати за дісту.
І тобі не лячно, що ти всього боїшся?
І мед стає гірким, якщо його вживати надміру.
І розумний у горі дурним робиться, він і несміливий, він і невмілий.
І цареві в миску попадає муха.

Історики щасливі тим що мертві нічого не заперечують.

І потрібно воно мені, як колесо до саней.

І залізна логіка іржавіє.

Історія-вчителька життя на жаль, мало має тямуших учнів.

Іскринки сміху-людям на втіху.

Їж з голоду, а бий змолоду.

Їх гудьмо, і з ними будьмо!

Йому дурничка трапилася.

Йому так то пасує, як корові сідло.

Його мотузком не затягнеш.

Його репутація ще сохне.

Йому що сіре то вовк.

Кожному колесові хочеться бути ведучим.

Кого не слухають, тому краще помовчати.

Кожен хоче назвати свої невдачі творчими.

Коли не знаєш, за що взятися, берись за розум.

Коли знайшли спільну мову, то переконалися, що нічого сказати одне одному.

Кохання часто відбирає розум у того, хто його має і дає тим, у кого його нема.

Кожен має свого штуля, який його муля.

Казала баба та їй ще переказувала.

Котячі жарти мишка смерть.

Куме, що ваш живіт з ванкірами?

Краще близький сусіда, ніж далекий приятель.

Коли тебе б'є біда в голову, бий її в спину.

Коли вже перескочив, то не кажи гоп, подивися
в що ти вскочив.

Коли не ковалъ, то їй рук не поганъ.

Краще одне око своє, ніж чужій обовє.

Корова реве, ведмідь реве, а хто кого дере і
чорт не розбере.

Коли є свобода, не має держави.

Краще бути розумним слугою, ніж дурним
господарем.

Краще дати, аніж уяти.

Куди ж бо купому до зайця!

Коли грають на нервах, забувають про почуття
такту.

Кого не просять, того палкою виносять.

Культура особовости-це знання, оформлене у
пнутрішні вартості.

Кожному своє миле. Деяким і чуже.

Кожна ручка собі ключка.
Кортить як злодія вкрасти.
Коли був би добрий Хома, то сидів би вдома.
Кров не вода-роздивати шкода.
Казав, казав пан-та й зробив сам.
Краще бути з далека добрим, аніж зблизька
поганим.
Книги морська глибина.
Кожну худобину за свою ногу вішають.
Кохання завжди гарне, злоба-завжди потвора.
Книжка голосить сучасним і передає нащадкам.
Камінь що котиться, мохом не обростає.
Коли в Москві підносять сокиру, в Україні
падають відрубані голови.
Книжка є ключем до найбільших таємниць.
Крути не верти, як винен, то плати.
Книжка учиТЬ без гніву, не лас, коли помилився.
Краще поганий баран у дворі, ніж добрий
у горах.
Краще бути дзобом у півня, ніж хвостом
у вола.
Кімната без книжки темніша, ніж без світла.

Краще слухати, ніж говорити, бо маємо два вуха,
а язык один.

Куди не кинь всюди клин.

Кому можна, а тобі зась.

Купаючись в розкоші, можна утопитися.

Кожна жаба своє болото хвалить.

Крутъ верть, в черепочку смерть!

Кожне створіння творить свою волю.

Курдюк тобі на язык.

Крадуть, як чорні круки.

Кажуть: "Дурень набитий". А чим? Порожнечею?

Коли зловлена риба мовчить, це не значить,
що вона не має що сказати.

Коли для змії добре, жабі погано.

Культура, навіть мертвa, залишається культурою.

Кожна демагогія має дещо правди.

Кардинальні помилки роблять не лише кардинали.

Куди схоче, туди скаче, ніхто за ним не заплаче.

Купець як стрілець.

Кожушина латка, як рідна матка.

Криницю росою не наповниш.

Коли голова думає, то яzik відпочиває.

Кожній матері своїх дітей шкода.

Краще бути одному-ніж в дурній компанії.

Кожному блазневі подобається його брязкальце.

Коли не маєш що сказати не говори.

Краще у світлі згоріти, а ніж у темряві
осліпнути.

Камінь завжди кривому під ноги потрапляє.

Клоччя, вовна, аби кишка повна.

Легше фасолю теребити, чим з дурнем говорити.

Ледаче, негідне не пропаде.

Лисий як макогін.

Лях, жид, собака, то віра однака.

Лихо чорт не візьме.

Лайка-байка, битва-молитва.

Лиха іскра поле спалить і сама згине.

Легше бути чесним, ніж переконувати інших,
що ти чесний.

Лікоть близько, але його не вкусиш.

Лише скородумаючий чоловік знає, коли треба мовчати.

Людина важить стільки, скільки важить спомин про неї.

Любить як свиня болото.

Людино, бережись від гріха, то будеш щаслива.

Людина-коваль свого щастя, та не всім під силу молот.

Любила його до самого забуття, а забувала частенько.

Людина як свиня: з'їсть щонебудь.

Лице дівку красить.

Людска кривода боком вилазить.

Лихого чорт не візьме.

Людей слухай, а свій розум май.

Ледачий ледачого тримається.

Лихо ніколи не спить.

Мости дідька зрідка.

Молодиця, як копиця.

Молодість-буйність, а буйність-дурість.

Мудре слово на міцних ногах ходить.

Малих і слабих навіть у церкві б'ють.

Москалеві штуки нарobili муки.

Мітли пожалієш у смітті житимеш.

Москаль як захоче, той чорта обмороче.

Мудриків квас не такий, як у нас.

Міське теля мудріше, як сільське дитя.

Мало бути людиною. Треба бути своєю людиною.

Мир хатам-війна панам.

Мудrosti набираються з книжок, а дурости з пляшок.

Мовчанка на всіх мовах звучить однаково.

Мавпа залишиться мавпою, посади її у золоте крісло.

Може і в наше віконце засвітить сонце?

Мало мати ум треба мати щонебудь і на умі.

Мудрий той, хто вміє в пору змовчати.

Марна праця решетом воду брати.

Маленька порошинка, око затрусить.

Мозок думас так, як жолудок травить.

Ні в цих, ні в тих.

Не смійся з чужої біди, бо своя на граді.

Не мішай горох з капустою.

Нікто з нас не є таким мудрим, як ми всі разом.

Не ріж волосини на четверо.

Не переоцінюй свого життя: пам'ятай, воно безцінне.

Не срашно женитись, а страшно журитись.

Наука срібло, практика золото.

На чужий розум не спускайся.

Не штука-наука, а штука-розум.

Не ходи з бубнами на звійців.

Ні риба, ні м'ясо.

Науки ані вода не затопить, ані вогонь не спалить.

Найчастіше тратять терпеливість ті, що її найменше мають.

Не спішися бути героєм, коли ти не родився ним.

Не скуби птака, поки не спіймав.

Ниточка ще дійде до клубочка.

Ні дівиця, ні вдова, а скотинка молода.

Науки схожі до бубнів, які створують шум саме тим, що вони порожні.

Нема такого собаки, який не розумів би що
таке палиця.

Не той злодій, що краде, а той хто драбину
держить.

Не забувай минулого, якщо хочеш дечого
навчитися.

Над сиротою: Бог з калитою.

Найлекше носити на плечах порожню голову.

Незна чоловік, де його правий черевик.

Нішо так не знецінюю людину, як її дешеве
слово.

Не родися красивим, а родся шасним.

На пана вважай, а підпанків мінай.

Найкращі ліки від хвороби шлунка утримуватись
від боргів.

Ні взяти не можу, покладіть мені в кишенню.

На жаль, зуб мудrosti виростає останній.

Не дмуть вітри, як хочуть кораблі.

Не шукаймо вади в другого, а подивімся на
свої власні.

На двох гілях не вішаються.

Не великі достатки, то лягаймо всі спатки.

Не вір губі-положи на зуби.

Наші слова роблять нам більше ворогів, ніж наші діла.

Не жалій за втраченою свободою, якої ти не мав.

Неввічливі двос: підлабузник та егоїст.

Нові часи приносять і нові проблеми.

Наївність, хитрість і підступність-це велика сила.

Не можна помічати плям на сонці, не помічаючи його променів.

Не грайтесь з вогнем.

Не той виграс, хто згине, а той хто лишиться живим.

Найлкшє того бити, хто не борониться.

Начитаний йолоп-найдокучливіший ріжновид дурня.

Не тією рукою за ложку взявся.

Не відпускайте гріхів, бо вони мандрують по всьому світі.

Не в успіхах, а в помилках людина пізнає себе найправильніше.

Не пізнавши зла, не знатимеш добра.

На чужій луці кінь не напасеться.

Не бійся критики: коли вітер трясе деревом, воно міцнішає.

Не відкладай справу в довгу шухляду.

Навіть карликові треба мати високий авторитет.

Не вдавай хитрого малороса.

Ніколи не виходив із рамок пристойності: їх у нього просто не було.

Найскоріше проходять ночі любови.

Не жартуй з вогнем, він гумору не розуміє.

Нових друзів май, старих не забувай.

Не кланяється дід бабі, я не буду жабі.

Не біда, як горщок буде текти, аби миші з хати втекли.

Найліпше йому ремесло-коромисло, плуг та черессло.

Не буде баба дівкою.

Не хвались, а Богу молись.

Нема весілля, бо ще не прийшла та неділя.

Над сиротою-Бог з калитою.

На кому скрутисься, а на куцому змелиться.

Несаджай пальця межи двери.

Не міг миритися з чужими недоліками бо любив свої.

Надувся, як сич.

Ні вкинь, ні влій.
Не грій гадюки за пазухою: бо вкусить.
Наївся, як бідний на Великдень.
Не велике диво, що в попа жінка гарна.
Не лізь в воду, коли нема броду.
Не хочу сидіти до порога носом.
Не вір ученості того, хто всіх за неуків мас.
Найпростіша правда є найгарніша.
Незабивайте кілочка в голову.
Нішо так не знецінює людину, як її дешеве слово.
Не роби зла тому, зким тобі ще доведеться мати справу.
Ні рак, ні жаба, а просто п'яна нахаба.
Не мішай мішати.
Не рятуй хату сусіда, а рятуй свою?
Недовірливість наша оправдана.
Не будь мотовилом.
Носиться як дурний, з ступою.
Не перевертайте до гори ногами.
На здогад буряків.

Ні сіло не впало, дай бабо сало.

Не має зеленого поняття.

Не хвалися вовною, бо постримуть.

Навіть на пляжі доводиться боротися за місце під сонцем.

Не бий ніколи перший.

Набрав як корова на роги.

Осел, що везе ікону, думає що то йому вклоняються.

Ось тобі чарчина, щоб не кліпав очима.

Один українець то геній, другий то народ, а третій то сварка.

Одну жінку мати, і тій розпусту дати?

Одна ластівка весни не робить.

О, мене не налякаєш, я не з полохливих.

Одне з найбільших лих цивілізвції-це вчений дурень.

Однак-як не злодій, то пияк.

Одна біда не докучить.

Оглядівся як наївся.

О, як пити то-то я, як робити, то не я.

Один друк бере за сто рук.

Одні змінюють карти світу, а другі карти в грі.

Одні з високих мотивів здирають афіши, а другі гроши.

Одним пальцем голки не втримаєш.

Озвався голос совісти, але в свинячий голос.

Обіцянка цяцянка, а дурному радість.

Один сіє, а другий збирає.

От вам віз і перевіз.

Обійтесь циганське весілля без марципанів.

Оступіться, попе, нехай дяк сяде.

Одеми, що на ньому, а хліба що в ньому.

Око бачить, а зуб не бере.

Осли не родяться, а робляться.

Обіцяв більше не обіцяти, але обіцянки не отримав.

Одною рукою два кавуни не візьмеш.

Одні багато беруть на себе, інші багато беруть собі.

Правда в очах справедлива, хоч часом вона і гірка і прикра.

Поллється на тебе-капне й на мене.

Пропав як сіль у воді.

Порожній міх здувається від вітру, а пуста
голова від чваньства.

Про смаки не сперечаються, тому так багато
не смачних страв.

Похвала глупоті має бути викладена в зрозу-
мілих її виразах.

Після зведення порахунків, багатьох не дора-
хувались.

Потопаючий і за соломинку хватається.

Плив за течію і вийшов сухим з води.

П'яному море по коліна, а калюжа по вуха.

Пароплава, в ложці води невтопиш.

Побачене своїми очима переконливише, ніж
чужими.

Поцілуй мене в ті плечі, де шкура несходиться.

Поганому виду нема встиду.

По ньому ні пес не гавкне.

Плутається, як по гарбузині.

Понюхай, чим пахне.

Пиши кінь, а читай корова.

Поки не намучишся, доти не научишся.

Пив не за свої гроши а пропив свою честь.

Порожній мішок, стояти небуде.
По своєму ліжку, простягай ніжку.
Погоду роблять ті хто знає звідки дує вітер.
Повітра словами не наповниш.
Плітки переповідають пошепки: щоб не розбудити голосу розуму.
Пошли дурного, а за ним другого.
Пустив Бог Микиту на волокиту.
Поет успішно видає народній гумор за своє.
Почув слабість до міцних напоїв.
Передайте кожух і рукавиці, бо я буду тут аж до косовиці.
Потопаючий і бритви хапається.
Поки роса зійде, то Іван додому прийде.
Потрошку горошку, надовше буде.
Працюй небоже-то й Бог допоможе.
Пообіцяти легко, не виконати обіцянки-ще легше.
Пропав як пес на ярмарку.
Пішов під штири вітри.
Підліз, як чорт під монастир.

По вусах текло, а в рот не попало.

Прокіп на припічку себе попік.

Попадя-то не твоя рівня.

Після нас не буде нас.

Проміняв шило на швайку.

Путькало кричить, смерть пророчить.

Прощати тим які нас кривдили це велика
шляхетність.

Припер як сліпого до плота.

Посій мене і в болото, я буду така як золото.

Почухався там, де не свербить.

Поїхав за Дунай, за дім не забувай.

Поспішається як попівна замуж.

Перш усього треба подбати про санки, а потім
про дзвінки.

Подібна свиня до коня, тільки шерсть не така.

Роки летять і тоді, коли стоїш на місці.

Роблячи, покладайся на себе, а оцінять твою
працю інші.

Розумний, як рабин жидівський.

Реве, як бугай в череді.

Рани заживають, а шрами лишаються.

Розумні люди вчаться для того, щоб знати, а дурні для того, щоб їх знали.

Розум не росте разом із бородою.

Рівність-найміцніша основа кохання.

Розумний той, хто вміє вислухати і зробити все як слід.

Рідко коли вдається щонебудь людям, які пагаються.

Рибак рибака бачить здалека.

Рук не намочиш, не вмислешся.

Створив Бог душу, ні впень ні в грушу.

Спершу розсуди, а потім засуди.

Справжній рибалка усні рибу бачить.

Сім миль пішки за кавалок кишки.

Старого вчити-те саме, що мертвого лікувати.

Скажи мені, що ти читаєш, а я тобі скажу, хто ти є.

Старість не радість, смерть не весілля.

Серед сліпих заплющуй хоч одне око.

Сліпому дзеркала не треба.

Спробуй переконати самого себе що ти не правий, і ти побачиш, як важко тобі буде повірити.

Сьогодні яйце мудріше від курки.

Скільки світлих голів загинуло через темність.

Співає по нотах, як чорт на болотах.

Страхи на ляхи.

Совість зубів не має, проте декого заїдає.

Спершу хлів побудуй, а потім корову купи.

Смачний і хрін, як з м'ясом він.

Сам не гам, і другому не дам.

Слабі на голову-завжди міцні на язик.

Старі дурні дурніші, від молодших.

Старому сидіти на печі і жувати калачі.

Скрипка гарно грас, а жінка ще ліпше гойдає.

Свята Катерина, а дех моя Горпина?

Свині не до поросят, коли її смалять.

Сухий, як хорт, а хитрий, як чорт.

Сорока кряче, а жінка плаче.

Стара дівиця, як стара куниця.

Сидить, як гріх на душі.

Сто баб-сто рад.

Сидить як та квочка на яйцях.
Сватові перша чарка і перша палка.
Сниться дурна птиця.
Святий Миколаю, вижени ворогів з краю.
Степ без кінця, а корови попасті нігде.
Скільки місця пропадає в порожній голові.
Собака, який бігає, крашай за лева, що лежить.
Свободу не дається, свободу здобувається.
Скажи мені, що ти можеш, і я скажу, чого від тебе хочу.
Страх перед Богом початок мудрости.
Справедливість завжди перемагає.
Смирюся духом, і ляжу верх брюхом.
Скрізь добре де нас нема, як ми підем, то все зіпсуєм.
Старий вояк не вмирає, він стирається.
Свій як не заплаче, то хоч скривиться.
Сміється той, хто сміється останій.
Сказав-як двох докупи зв'язав.
Старе як мале.
Стань-подивись, плюнь-оступись.

Свербліть вуха-буде завірюха.

Смачна каша, як гаряча.

Ступ-пук, три гроши до рук.

Свербить ніс в середині, десь будуть христини.

Слава Богу за допомогу.

Собака на господаря не бреше.

Скортіло Маринку на ринку.

Свободу здобути, або в дома небути.

Старість неодмінно спитає, чи був ти молодий.

Тупим не дуже подобаються гострі думки.

Так гарно співають, як коти в березні.

Тебе послухати, то й кінь у вола обернеться.

Тримай мене ззаду, бо зараз упаду.

Так багато пив за чуже здоров'я, що загубив своє.

Той ще не оратор, хто говорить багато.

Таємницю збережуть двоє, коли один з них покійник.

Так високо підняв свій авторитет, що його не стало видно.

То неважно що маленький, але важненький.

Тебе зважено на вазі, і знайдено дуже легким.
Твердий горіх щоб його розгристи.
Тяжко барана з вовком помирити.
Тяжко горщикові з казаном стукатись.
Тільки той втратив усе, хто втратив відвагу.
Тільки ясні факти роблять, ясних чи добрих
приятелів.
Треба збиратися, до Авраама на пиво.
Танець не робота, а хто не вміє, то соромота.
Така навіженна як та оса.
Так мене вдарив, що аж в очах бліснуло.
Так прилип, ніби бжола до меду.
Так повертається, ніби три дні хліба не їв.
Така справа, як у дядька коло рала.
Так легко зробити, як плюнути.
Така тому правда, як тому, що вош кашляє.
Так дрібоче коло жінок, як півень коло курочок.
Такі приятели, як кіт і пес.
Такий парубок, як з клоча батіг.
Тарах щастя в хату.

Так пасує як свині сідло.

Тільки раки червоніють.

Тінь не буде пряма, якщо стовбур кривий.

Тік притік і починка приволік.

Танцює як ведмідь, на гарячій плиті.

Тримаємось, як сліпий стіни.

Тихо-тихо, принесла кобила лиxo.

Ти, так потрібний, як собаці пята нога.

Тріши, нетріши, бо вже минули водохрищі.

Тікай ляше, бо все на тобі, то наше.

Тупому всяка правда здається гострою.

То патріот на печі.

Тікав "спаситель", а надходив "визволитель".

Тікайте, куме з раю-може вам у капіталістичному пеклі буде краще.

Тирані зміняються, а держави залишаються.

Те, чого ви не бажаєте, щоб робили вам, не робіть іншим.

Там, де вони побувають, там і сміття залишають.

Так довго, що день роком стає.

То дурне теля.

Тримай язик за зубами.

Три чисниці до смерти.

Такий родич я десята вода по киселі.

Тургуються про торішній сніг.

У владики-два язики.

У нас тільки вродилось, а у вас вже охристилося.

У дитини заболить палець, а в мами серце.

Успіх-це те, що тобі ніколи не пробачать сусіди.

У п'яниці коли не під очима синє, так плечі в глині.

Узнав вину на себе-звалити не було на кого.

У п'яного кулаки дрова рубають, а як прокинеться то й сокири не візьме.

У кого що болить, той проте кричить.

Упертість інших-це примхи, наша упертість-це твердість характеру.

Упохмурого бюрократа усмішку може викликати беззуба баба.

У склянці вина тоне більше людей, ніж у морі.

У рамках добре почивають себе тільки портрети.

Усміхається собі в кулак.

У нього не всі вдома.

У поганого теслі багато трісок.

У вінку-ангол, а в очіпку чорт.

Фляшка горілки на раз а сірник на десять.

Факт-уперта річ, а цифри ще впертиші.

Хто не знає свого минулого, той не вартий
свого майбутнього.

Хто не шанує видатних людей свого народу,
той сам негідний пошани.

Хто карас з пімсти, той поповнює самовбивство.

Хай і гірший-аби інший.

Хрест у воду, дівки в моду.

Хай буде чужий пан, аби не свій Іван.

Хто корчму минає, той щастя немає.

Хто не сіє, той не віє.

Хто почував за собою правду, той не гнівається.

Хто горобців боїться-проса не сіє.

Хто злякався-вже програв.

Хрест на церкві, а комин на хаті.

Хто вкрав голку, той воза вкраде.

Хитру лисицю хвіст підведе.

Хто розуму не має, тому і ковалъ не викусє.

Хто пестиво говорить, а лукаво робить, це вовк
у овечій шкурі.

Хто змок під дощем, того роса не страхас.

Хто посіє колючки-не збере квіти.

Хто говорить, той сіє, хто слухає, той жне.

Хто в своїм серці не має Божого вогню, той
не викреше його в других.

Хто не постукає у серце, той стукає в двері
ларемно.

Хватай дяче, поки гаряче.

Хто не п'є до дна, той не живить добра.

Хоч голова, як макітра, але капустою набита.

Хто спить, той не гришить.

Хто кого любить, той того чубить.

Хто іншого гудить, сам себе паскудить.

Хто не зі мною, цей проти мене.

Хто храм свій нищить, того Бог знищить.

Хто носа задирає, той хворобу ума має.

Хоть ликом шитий, алеж батько.

Хто не краде, той не їсть.

Хоч бреши, але хвали.

Хто не має щастя в картах, той май щастя в коханні.

Хто повзас, той завжди забруднений.

Хороші люди на вулиці не валяться.

Хто рано встає, той увесь день хоче спати.

Хто чужого не хоче, той свого не діждеться.

Хай не знає лівиця, що дас правиця.

Ходив завжди навшпиньки, боявся розбудити власну совість.

Хоч нема гроша, але слава хороша.

Хто мастить, той їде.

Хоч і без сала, аби по нашому стало.

Хто дужчий, той луччий.

Хвали мене губо, бо роздеру до вуха.

Характерний актор грає без-характерних людей.

Цікаво, куди б кидали слова, якби не було вітру?

Царем став дурніший серед мудрих.

Це було за царя Томка, як була земля тонка,
пальцем пробий та воду пий.

Це баба яга.

Ціну води пізнають тоді, коли висихають джерела.

Це тоді було як земля горіла, а соломою гасили.

Це так, як Максим бабі рідний брат.

Цей з лави задурно не впаде.

Читай критично, роздумуй над думками автора.

Чорт і в пеклі почувас себе, як на свому небі.

Читай чорні листи крізь рожеві окуляри.

Чорт-сатані сват, а король-цареві брат.

Чи то не буде завелика пташка на таку маленьку клітку.

Чорт уміє ховатись в тіні хрестів.

Чорта скорше погониш, а ніж українцям очі замилиш.

Чим скромніше прохання, тим воно переконливіше.

Чого надувся як ця сова.

Чи ти плаваєш добре, дуже добре так, як сокира в топориськом.

Чис на перегляд, і час на зміни.

Чусте кроки, що вже трусять землею?

Чия говорила, а чия мовчала б.

Чи глухий чус колись голос совісти?

Чужинці в Німеччині мають чорні ринки, а німці чорних дітей.

Чия хата, того й правда.

Чоловік без долі, як хліб без солі.

Чужа праця не дасть щастя.

Черево-не дерево, - подається.

Червінець маленький, але важненький.

Через чарчину позбувся чину.

Чи не час уже виполоти той бур'ян?

Часто кота відганяють від сала, коли він уже наївся.

Чого такий сумний, немов би тобі кіт батька вкрав?

Чудеса з неба не сходять.

Часто в одежу правди вдягається брехня.

Чого Івась не навчився, Іван не знатиме.

Чоловік без розуму, як ліхтар без свічки.

Чим гірше-тим ліпше.

Чарка горілки ліпша найкращої жінки.

Чоловік і жінка, то одна скотинка.

Чи треба звертати увагу на свої вади, коли їх так багато в інших?

Чим виграти у дурня, краще програти розумному.

Шпенець знай своє шевство, а в кравецтво не мішайся.

Шилом вітра не зупиниш.

Шануй гори і мости - будуть цілі кости.

Швидкий, як ведмідь за горобцями.

Шмуньдюкові штани, вмістили б не мало казни.

Шукають вchorашнього дня.

Шпигнув його так, що повік його болить.

Шкода краси, де не має розуму.

Широко відомий у вузьких колах.

Шо ж,-казали наші предки: вільно собаці брехати на сонце.

Шо таке дискусія, дискусія то таке що ніхто не хоче слухати.

Шоб проповідувати правду, мусить хтось брехати.

Шоб ви знали те чого ви не знаєте, то мали б те, чого ви не маєте.

Шоб говорити коротко, йому не бракувало багато слів.

Шо грубе той любе.

Шо сторона-то новина

Шо ступне, той брехне

Що кому за діло до чужого тіла.

Щоб ти була така красна, як сонечко ясне.

Що добре то того потрошки.

Що може бути упертішим, ніж факти?

Що голова, то й розум.

Що слабший доказ, то сильніше вдаряє п'ястук до стола.

Ше шкура на барані, а вже її пропивають.

Щоб писати на парканах, доброго почерку не треба.

Щоб уміти, треба багато знати.

Щоб не показати своєї бездарності, також треба мати талант.

Щоб уникнути гріха, то добре там жити, де немає жінок.

Що життя добрий вчитель-це так, але не кожний його учень здібний.

Щоб читати в очах людини, не обов'язково бути письменним.

Щож може бути гіршого, коли сама людина руйнує свою святиню?

Який піп, такий і прихід.

Язиком меле як машиною.

Який батько, такий син, який став-такий млин.
Як гуляв, так гуляв ні чобіт, ні холяв.
Як буде кожух, то буде добрий дух.
Як що добре, то далеко чути, а погане ще дальше.
Який тонкий розум! Пролізає у будь-яку щілину.
Як дастъ Бог довший вік, то знайдеться лік.
Як схоче біда найти, найде і в хаті.
Яка не є ворона, а все ж оборона.
Як нема карася, то є порося.
Як чого нестане, то батько достане.
Як Петрівка, на хліб голодівка.
Як прийшли жнива, то я чуть жива.
Як прийшла Покрова, я як бик, здорова.
Як згуба-гріха повна губа.
Як стану лупити-забудеш до двох лічити.
Як в житі кукіль в хаті неспокій.
Який ішов, таку знайшов.
Як є охота, то є робота.
Яка господиня, такий хліб.
Як помре бідняк, то тільки піп і дяк.

Як треба вмерти то ніяка сила непоможе.

Який тебе дурний піп хрестив.

Як прийшла Горпина, то перестала боліть спина.

Як вмилась любистком, то покохалась з Ониськом.

Яка мама, така й доня.

Якби не губця, то була б шубця.

Як Бог розум відбере, то ковалъ не вкус.

Як забагато, то й свиня не хоче їсти.

Як ворона з'яструбіє, стережіться птахи.

Як пішов до Гапки, то вийшов без шапки.

Як його дід горів, то він руки нагрів.

Як сміх лунає-хвороба втікає.

Як листопад дерев не обтрусиТЬ-довга зима
бути мусить.

Як дочок сім, то є щастя всім.

Який чорт печений, такий і варений.

Як не піп, так у ризи не мікайсь.

Як дам по голові то аж тріски полетять.

Як вийдеш у люди-не стань свинею.

Яке апчхи-таке й на здоров'я.

Як сироті женитися, то ніч мала.

Як не хорувала, аби померла,

Як непослухаєш тата й мами, то послухаєш собачої шкури.

Я вас не виганяю, але ж прошу за двері.

Як ненаївся, то й неналижися.

Як пройшов Спас, держи рукавиці про запас.

Як не посієш, той не пожнеш.

Яка грушка, така юшка.

Як постелися, так і виспишся.

Як розбагатіє Кіндрат, то забуде де його брат.

Як дбаєш-так маєш.

Як голова сивіє, то чоловік дуріє.

Якби ми завжди говорили те, що думаємо, то думали б значно менше.

Як ти тепер живеш, після одруження? Запитує приятель. Точнісінько як раніше, випиваю і курю-тільки крадькома.

Якість глиняного посуду пізнають по звуку, а людину по словах.

Я кобила сіра-шукаю сіна, найду, не найду а в колгосп не піду.

Як я рано збрехав, то у вечір свеї брехні не пізнав.

Якщо життя часто гладить по голові, голова може піти обертом.

Яким мірилом міриться, таким віддається.

Як будем мати те що треба, отоді вже гоп до неба.

Як волося довге, то короткий розум.

Як хто за ближнього пам'ятає, тому Бог допомагає.

Який піп таке благословення.

Якщо хочете, щоб вам люди добро чинили, робіть і ви їм те саме.

Як нема на молоці, то не треба на сироватці.

Як є хліб і вода, то нема голоду.

Яка властъ, така масть.

Як до праці-руки дрижать, а горілку добре держать.

Як п'ян-то капітан, а проспиться-то й свині боїться.

Як з'їв сметанку, то съорбай і сироватку.

Як темно, то приємно.

Яким вітрами вас сюди завіяло?

Я вже не з одної печі хліб їв.

Язык гостріший від меча.

Якби у волосі була сила, то козел ставби пророком.

Якщо не можеш стояти на ногах, тримай себе в руках, - роздумував п'яний.

Яка закваска, такий і хліб.

Як навчився чогось доброго-погане на думку не полізе.

Як полюєш на качок, не лови жаб?

Якість глиняного посуду пізнають по звуку, а людину по словах.

Як їсть, то пріс, а як робить, то мерзне.

Як собака їсть, то не гавкає.

Як з тобою говорити, то краще з свинею борщ їсти.

Як сам постелиш, то не відомо, чи зможеш заснути.

Якщо шепочутъ двоє-це початок кохання, якщо шепочутъ всі-то його кінець.

Як ти хочеш пироги, візьми собі та зроби.

Як вам ідеться? О так волочиться поволі.

Якщо через тебе хтось терпить, ти чиниш неправду і гріх.

Я на бочці сиджу. Під бочкою каша, не думайте
Москалі, що Україна ваша.

Я пізнав свою жінку, як мав 20 літ, а ви свою
коли? Я свою тоді, як оженився.

Я вже знаю куди поїду на вакації-тільки ще
не знаю коли?

Яка ріжниця між чоловіком пані Марти і її
приятелем? Мала: чоловік її одягає, а приятель
роздягає.

Як хто хоче, так по своїй мамі плаче.

Яка ріжниця між собакою та брехуном. Собака
бреше в очі, а брехун поза очі.

Яка ваша професія? Я соліст. А де ви співаєте?
Я не співаю. Я солю капусту, огірки, та помідори.

Чоловік приходить на цей світ без волі,
виходить же з нього проти своєї волі.

Якщо він бідний, то кажуть, що поганий з нього
господар, як що багатий він не чесний.

Якщо йому потрібний кредит, ніхто його не хоче
знати, якщо йому добре поводиться, всі хочуть
йому помагати.

Якщо він допомагає другим, це про людське око,
якщо не помогає це безсердечний скупар.

Якщо він ніжний і вирозумілий-це слабосиль-
ний, якщо бездоглядний, то в нього кам'яне
серце.

Якщо вмирає замолоду-перед ним була велика
майбутність, ящо доживає старшого віку розми-
нувся з покликанням.

Якщо щадить гроші, він самолюб, якщо їх видає - він марнотратник.

Якщо він щось осягнув у житі - він уже старий ливак, якщо не діпняв нічого змарнував життя.

Жінка має бути як зірка - ясна й чиста. Але жінка не повинна бути як зірка - відірвана від землі.

Жінка повинна бути як баллон, що підіймається догори, та і вона має підносити чоловіка на дусі. Але жінка не повинна бути як баллон - всередині порожня.

Жінка повинна бути як хоруговка, щоб знала звідки який вітер віс. Але жінка не повинна бути як хоруговка, що крутиться за кожним вітром.

Жінка повинна бути як пчілка, що з кожної квітки збирає мід. Але жінка не повинна бути як пчілка що має трійливе жало.

Жінка повинна бути така як Сва, бути свому чоловікові дорадником, але ж не така щоб з кожного дерева з'їдала яблука.

Жінка повинна бути як генерал, тільки в крайному випадкові капітулювати, але ввіяному випадкові командувати і завойовувати свого чоловіка.

Жінка повинна бути як комар, чи лис Микита, жартіалива весела, але не така як комар щоб можна було її мати за передплатою.

Жінка була колись як бритва одна вистарчала на все життя, тільки треба було до неї мати добрій ремінь. Сьогодні жінка як жилетка щоб була добра то треба часто зміняти.

Україно моя хлібородная Москві хліб віддала,
а сама голодная.

На тобі Даниле, що мені не миє.

Устань, Ленін, подивися, Як колгоспи розжи-
лися-комора боком, поле током, ще й кобила з
одним оком.

Любов сліпа, але вона бачить іздалеку.

В тридцять третьому году, мерли люди на ходу,
їли кору, різні трави й лободу.

Вибирай собі жінку більше вухами, ніж очима.

Їжте, дітки, тюру молочка уже нема, татка
посадили в тюрму, а корову забрав голова.

Перед шлюбом держи очі широко відкриті, після
шлюбу-напівзакриті.

В Верховну Раду обібрали, комуністом буду я,
щоб Україну грабувати-для москоського Кремля.

Жінка плаче перед шлюбом, а чоловік після
шлюбу.

Як хочеш щоб тебе хвалили, то ходи сам, а як
хочеш щоб тебе лаяли, то женися.

Комсомольці-ледарі Христа й Бога продали, силу
грошей накопили й собі Сталіна купили.

Не уступай перед ніяким злом, лише стань від-
важно проти нього.

Оце ж тес галіфе, кривій коліна, але щось тут
нетаке, бо гине Враїна.

Колись жили українці, боролись запекло. Хоч живцем утікли з раю, то тут роблять пекло.

На весіллі так напився, щогукнув Гаврило замість гірко.

Колись людина була життям партії, сьогодні партія є життям людини.

Всі мужчини ідюти. Ну не всі поженились.

Колись люди фальшували до невпізнання гроши, сьогодні гроши фальшують, до невпізнання людей.

Роки, які зменьшує собі жінка, не пропадають намарно: вона додає їх своїй приятельці.

Бувають люди які якби не мали боргів, то не мали б нічогісінько.

Цей чоловік, що всідає до трамваю, це наш найбільший патріот. Дійсно? По чим судиш? Він збирає всі національні збирки, але сам не дас ніколи ані сотика.

Баба продав горіхи, один покупець каже бабцю, а чи не порожні ваші горіхи? Азвідки я знаю? Що я тобі рентген.

То матірна мова: Чому кажете матірна мова. Бо мама говорить, а тато мовчить.

Слухай друже, а чого це ти так стоїш за рядянську владу? А той подивився навкруги і тихо відповів. А, ти, що хочеш щоб я сидів.

Кілько маєш років хлопчику? Незнаю, бо я родився то мама мала 26 років а тепер має 24 роки.

Чоловіки часто не можуть змінити авта, але змінюють жінку.

Мій чоловік так мене зраджує що я вже непам'ятаю хто є батько моїх дітей.

Перше кохання це щось найкраще. Правда Грицю? Так, але я й з тобою нещасливий.

Знаєш друже що вчені винайшли таку машину до викривання брехні. То нічого нового. Я оженився з такою машиною.

Куди йдеш, куди йдеш, куди шкандибаєш? У райком за пайком, хіба ти не знаєш.

В Мавзолеї на червоній плоші в Москві, Ленін до Сталіна, слухай що тут так смердить? Чи то не той бальзам що нас натерто? Ні відповідає Сталін-бальзам був добрий, тільки Микита нас засмородив.

Още голова, позаздрив комар сівши на гарбуза.

Не заплющуй очей на недоліки: з заплющеними очима важко проходити мимо.

І в гонитві за цивілізацією можна стати дикуном.

Хочеш негайно бачити свої плоди, свого труду, мий посуду.

Навіщо ти даєш собаці каву Іване? На то щоб вночі неспав.

Не кожний атеїст безбожно бреше. Побожний, який орудує неправдою, не є ліпшим від безбожника.

Хто дбає про щастя інших, знаходить своє власне не щастя.

Усі жінки мріють про ідеального чоловіка, але одружуються з не-ідеальним щоб мати згодом кого критикувати.

Штани латані улітку, виконуєм п'ятирічку.

Присилай нам Сталін мила, бо вже воші мають мають крила.

Гречку, просо і овес, забирає МТС жито і пшеницю-посилають за границю, а посліди й буряки, щоби їли дураки.

Ходить Ленін по горі, Сталін по болоті, Ленін грабив буржуїв, Сталін вже й голоту.

В Україні їм затісно, УПА жити не дає, та вже добрая бойвка, крілко в шию їх там б'є.

Сидить баба на рядні, та рахує трудодні, трудодень, трудодень, дайте хліба хоч на день.

Працювала десять день, заробила трудодень, а від того трудодня, голодую я щодня.

Гоп, мої гречаники, комуністи-начальники, а москалі-дураки, українці-кріпаки.

На столі стоїть тарілка, на тарілці виноград. Ленін був карманий злодій, Йосип Сталін коно-крад.

Ой, Морозе, Морозеньку, Славний Валентине! За тобою помаленьку кожний в барі згине.

Моя жінка є Ангел. То ви щасливі. А моя ще живе.

В 10 ліття усунення Хрущова. Вілльний борщ вільна каша, тілки для худоби паша, вільний поїзд і обід, це Микитин заповіт. І все те за 20 літ.

Коли Ленін умирав-Сталіну приказував: щоб нам хліба не давав, сала й непоказував.

Поховали Ілліча й дали Сталіну бича, сидить Ц.К. у Кремлі із Сталіном на чолі.

Вставай Гаврило і Данило беріть кочерги й рогачі, гоніть кацапів з України нехай не псують нам харчів.

В Америці-найбільше їздять, в Англії-найбільше їдять, в Франції-найбільше бавляться, в Польщі-найбільше говорять, в Німеччині-найбільше нарікають, в Румунії-найбільше сплять, в Китаю-найбільше стоять, в Совєтському Союзі-найбільше сидять.

Скільки тобі коштує цей капелюх? Не знаю, бо це ж був магазин без продавця.

Вогню не можна спалити, води втопити, вітру задушити, а правди вбити.

Трактор оре-земля сохне, хто в колгоспі-той і здохне.

Йосип Сталін та Ц.К. зі злости сатаніли-до колгоспів люди йти, зовсім не хотіли.

Соловки, Соловки вас я не боюся, як що з голоду не вмру до дому вернуся.

Неодруженну жінку можна порівняти, з без водною річкою.

По Сибіру я скиталась, каторжанкою була,
Україну споминала й гірко Сталіна кляла.

у колгоспі добре жить, один робить-сім
лежить, а як сонце припиче, так і той утече.

Лякуєм Сталіну-грузину, що обув нас у резину.

Лякую Іллічу, що я хліба не печу.

Колосочки я збирала, на колгоспнім полі-а
за це мені дали, десять літ неволі.

Пане докторе, щось з моїми очима сталося.
Як вип'ю літру горілки, то вже світу Божого
не бачу.

Чи жалуєте тепер, що вкрали годинник? Дуже
пане суддя, адже він зовсім не ходить.

Добре, що ми купили тітці Марині квітку, бо
ле б ми за 50 центів ось так добре випили.

Хлопці, що там за гвалт? Та дурнів буть. Ой
треба скоро тікати.

Око, за око, сказала одна жінка що підбила
сному чоловікові око, за те що він зробив
очко до одної панночки.

Нешукай вчорашнього дня там, де повинен бути
завтрішній.

Шо буде робити ваш син коли скінчить школу?
Думаю що піде на пенсію.

Жінки дають нам заспокоєння, але якби не жі-
нки, ми б його й не потребувалиб.

Робітника, який назвав Хрущова дурнем, засу-
дили на 20 років в'язниці 5 років за образу,
А 15 років за зраду державної таємниці.

Питає Тичина Корнійчука, чи ти чув, Олексо,
що всі ті українці, що повернулись на родину,
належать до таємної організації Ч.Д.В.? А
що це за організація? Чого, дурню вернувся?

Політрук запитав червоноармійця: Скажіть, то-
варишу П'ятирічкін, як вам подобається газета
"Правда". Чудова газета товариш політрук! А
"Ізвестія"? Ще краша! Ну а "Комсомольська пра-
вда"? Не знаю, товариш політрук, бо я такої
ще не курив.

Жаліється один селянин, що в нього завелися
страшенні миши. Я вам поряджу, - каже другий,
причепіть на стодолі карточку з написом: "Ко-
лектив імені Сталіна". Ручу вам, що за годину
всі миши повтікають, побоювшись голодової
смерті.

Про досягнення комунізму. У нас вітер хату
мете, сонечко хліб пеке, вода сама ллється
все гаразд ведеться.

По секрету в крамника, запитав сумний Лука
чи нема, у вас машинки, щоб вгадати настрій
жінки.

Колись правда випускала поневолених людей з
темноти і кайданів, сьогодні темнота й кай-
дані випускають для поневолених людей правду.

Куме як ви любите тепер як пішли на пенсію.
Непитайте куме як я люблю. Лягаю спати разом
з курми, встаю як півень заспіває, жінка як
та курка дзобає цілий день, а я мушу терпіти
та слухати.

Їде Сталін на коті, а Гітлер на кіці Сталін
лавав півкіло, а Гітлер по двісті.

Ох і буде морда бита, в того Гітлера бандита.

За волю, за землю! За людські права! Хай
згине комуна, хай згине Москва.

Пропадуть совіти, пропадуть на віки-не по-
можуть більше, французи й англіки.

Не поміг їм Сталін, не поможет комсомол!
Згине партія проклята, ще й товариш Й
Брежньов.

Ні корови, ні свині, одіж рвана на мені в
хаті нічим запалити, гріє Сталін на стіні.

Золотий вік був тоді, як золото ще не панувало.

Хоч скільки б вад мала жінка, вона завжди буде
крашою половиною свого чоловіка.

Хоч совість і заговорила в ньому, але запізно,
він уже був глухим.

Ти пані, я пані, а хто буде пасти свині?

Щоб творчість не стала занадто спокуслива,
для неї передбачали муки.

Щоб бути любленим і популярним, на те є тільки
один спосіб: надягнути на себе шкуру великої
четироніжної худоби.

Це велика помилка, коли не примикаємо очей
як треба щось комусь простити, а примикаємо,
коли треба глибше приглянутися самому собі.

Хто до колгоспу не хотів, тих спровадив на Сибір, хто став проти говорить, тих велів усіх зарить.

Як став Сталін на престолі. Стали люди босі й голі. І за тую вражу Рому, загнав Сталін всіх до СОЗ-у.

Колима, колима новая планіта, десять місяців зима все останне - літо.

Хата боком, клуня боком, і кобила з одним оком ще й на хаті один куль, а податком обложили тай говорять, що куркуль.

Шерсть - Італії, шкіра - Болгарії, м'ясо - Германії, ратиці - пролетарії.

Прийшов колгоспник до куша, й просить сала до борща, а кущ йому відповідає - нехай соя постачас.

Видно Сталіна сліди, це ж він править й москвини-отакий в країні рай, але прийде йому край.

Сталін Кірова забив, щоб не п'явсь до трону, ще й за це замордував-сто тисяч народу.

Товариш Ворошилов! Війна вже на носу, а кониця Буденного-пішла на ковбасу.

Життя-це такий злодій, з якого втекти не можливо.

Некожний втрачений друг може бути знахідкою для іншого.

О, нема над тебе ката, на прокляття нема
слів, зруйнував ти наші хати, нас звелів
замордувати, сам подався до царів.

О, нема над тебе ката, ще таких не зна
земля, ти навік людьми проклятий, і тестъ
Лазор, твій проклятий, і кремлівська зграя
вся!

О, нема над тебе ката, ти лютіший за зві-
рів, хто почав пісні співати, й тебе му-
дрим величати, щоб на віки онімів.

С люди коли не мають власної душі-зала -
зять в чуму.

Пани дрібненькі, а воші як біб в соломі
сплять зубами съкаються.

Мамця хвалиться, що два сини мас. Один у
Львівському університеті доцент, а другий
у колгоспі телят пасе, а заробляють одно-
ково.

Двоє проходжувались в Москві. Відгадай, -
каже один, - яка ріжниця між Сталіном і
ослом? Спитив і дивиться, а ззаду якийсь
чоловік іде. Притихли - може це партієць
чи чекіст - і йдуть мовчки далі. Врешті
чоловік, що йшов позаду питав: - Ну скажи
врешті, яка ж ріжниця між ослом та Сталі-
ном? З переляку один відповів: - та що ви
товаришу! Ніякої ріжниці немас.

Забери в людини пісню, забери танок, і
стане вона худобою.

З М І С Т

Передмова - М. Бойко	5
Слово від Упорядника - П. Шайда . . .	8
Народні пісні	11
Любовні пісні	33
Весільні пісні	52
Родино-обрядові пісні	65
Веснянки	72
Коломийки	81
Шедрівки	84
Жартівливі	86
Партизанські пісні	101
Приповідки	135

